

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS DĖL VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ORO PAVOJAUS REKOMENDACIJŲ TVIRTINIMO

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 3 punktu ir Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 13 straipsnio 3 dalimi:

1. T v i r t i n u šias Vilniaus miesto savivaldybės oro pavojaus rekomendacijas (pridedama):

1.1. Oro pavojaus rekomendacijas, skirtas daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdytojams;

1.2. Oro pavojaus rekomendacijas, skirtas ugdymo įstaigoms;

1.3. Oro pavojaus rekomendacijas, skirtas gyventojams;

1.4. Oro pavojaus rekomendacijas, skirtas ūkio subjektams;

1.5. Oro pavojaus rekomendacijas, skirtas masinių renginių organizatoriams.

2. P a v e d u Vilniaus miesto savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių vadovams pagal kompetenciją:

2.1. supažindinti su šiuo įsakymu sau pavaldžius darbuotojus ir valstybės tarnautojus, pavaldžias Savivaldybės valdomas įmones, ugdymo įstaigas ir bendrojo naudojimo objektų valdytojus;

2.2. informuoti Civilinės saugos skyrių pagal pridedamą formą apie 1 punktu patvirtintų Vilniaus miesto savivaldybės oro pavojaus rekomendacijų persiuntimą Savivaldybės valdomoms įmonėms, ugdymo įstaigoms ir bendrojo naudojimo objektų valdytojams;

2.3. kontroliuoti, kaip laikomasi šio įsakymo 1 punktu patvirtintų Vilniaus miesto savivaldybės oro pavojaus rekomendacijų, skirtų daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdytojams, ugdymo įstaigoms, gyventojams, ūkio subjektams ir masinių renginių organizatoriams.

3. Į p a r e i g o j u Savivaldybės administracijos Komunikacijos skyrių paskelbti Vilniaus miesto savivaldybės oro pavojaus rekomendacijas Vilniaus miesto savivaldybės tinklapyje.

Finansų valdymo grupės vadovas, vykdančias
Administracijos direktoriaus funkcijas

Julius Lukošius

ORO PAVOJAUS REKOMENDACIJOS

DAUGIABUČIŲ NAMŲ BENDROJO
NAUDOJIMO OBJEKTŲ VALDYTOJAMS

ORO PAVOJAUS REKOMENDACIJOS

Perspėjimo lygiai ir pirminiai veiksmai	03
Patalpų parinkimo principai	03
Patekimo į patalpas algoritmas	04
Priedangos prieinamumas visą parą ir patekimo laiko ašis	05
Pagalba asmenims su negalia ir kitiems pagalbos reikalingiems gyventojams	06
Priedangos užsipildymas ir kitų asmenų įleidimas	06
Bendrojo naudojimo patalpų paruošimas ir daiktų pašalinimas	07
Priedangos ir saugios zonos žymėjimas	07
Aplinkos rizikų įsivertinimas ir grėsmės krypčių komunikacija	08
Stiklo dūžio prevencija ir techninės priemonės	08
Veiksmai paskelbus oro pavojų	09
Augintiniai bendrojo naudojimo priedangoje	09
Kas draudžiama ir ko nedaryti	10
Dokumentai ir sprendimai, kuriuos turi turėti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas	11
Po įvykio fiksuojami duomenys (Pavyzdys Nr. 1)	12
Naudingos nuorodos	13

PAGRINDINĖ TAISYKLĖ

Daugiabučio namo priedanga, rūsys, požeminis garažas, požeminė automobilių stovėjimo aikštelė ar kita saugi bendrojo naudojimo patalpa turi būti parengta taip, kad oro pavojaus metu į ją būtų galima patekti greitai, be ginčų nelaukiant vieno asmens.

PERSPĖJIMO LYGIAI IR PIRMINIAI VEIKSMAI

LYGIS	REIŠMĖ	VEIKSMAI
GELTONA Tikėtinas oro pavojus	Pavojų galinčių kelti objektų Lietuvos teritorijoje dar nėra, tačiau reikia pasirengti.	Patikrinami raktai, magnetinės durys, įėjimai, praėjimai, informacinės lentelės. Rekomenduojama pasiskirti atsakingą gyventoją.
RAUDONA Oro pavojus	Vykdomi oficialūs perspėjimo pranešimo nurodymai.	Gyventojai nedelsdami eina į artimiausią saugią vietą. Veikiama pagal iš anksto nustatytą patekimo algoritmą.
GELTONA (PO RAUDONA) Tikėtinas oro pavojus	Tikėtinas oro pavojus, tačiau pavojų galinčių kelti objektų Lietuvos teritorijoje dar nėra.	Rekomenduojama likti priedangose ar kitose saugiose vietose iki pranešimo apie pavojaus pabaigą (balto).
BALTA Oro pavojaus nėra	Pavojus atšauktas, tačiau būtina išlikti budriems.	Grįžtama į įprastą režimą, fiksuojami trūkumai: kas neatsidarė, kas trukdė judėjimui ir/ar buvimui, identifikuojami priedangos priemonių ir individualūs asmenų poreikiai (judėjimas patalpose, vaistai ir t.t.) pridedamas pavyzdys Nr. 1

PATALPŲ PARINKIMO PRINCIPAI

Pirmiausia turi būti vertinamos bendrojo naudojimo patalpos: rūsys, požeminis garažas, požeminės automobilių stovėjimo aikštelės, vidiniai apatinio aukšto koridoriai ar kitos patalpos be langų.

Saugios patalpos turi būti kuo žemiau, kuo toliau nuo langų, vitrinų, stiklinių durų, antžeminių išorinių sienų ir lengvų konstrukcijų.

Kai nėra oficialiai pažymėtos priedangos, parenkama saugiausia esamo pastato vieta pagal dviejų sienų taisyklę: tarp žmogaus ir lauko turi būti ne mažiau kaip dvi konstrukcinės atitvaros, o patalpa neturi turėti tiesioginio sąlyčio su langais.

Jeigu patalpa turi rūsio langelius, jie turi būti įvertinti ir, kiek įmanoma, apsaugomi: smėlio maišais, apsaugine plėvele, skydais ar kitomis techninėmis priemonėmis, kai paskelbiama ekstremali situacija, mobilizacija, ar karo padėtis.

Priedangos ir (ar) saugios zonos talpa turi būti skaičiuojama realiai: paliekant praėjimus, neužstatant išėjimų, neblokuojant laiptinių, elektros skydinių, vandentiekio įvadų ir avarinių išėjimų.

PATEKIMO Į PATALPAS ALGORITMAS

PRIVALOMA NUMATYTI

Kiekvienas daugiabutis turi turėti iš anksto nustatytą ir gyventojams žinomą patekimo į priedangą / saugią patalpą algoritmą. Pavojaus metu negalima priklausyti nuo vieno rakto, vieno asmens ar vieno telefono skambučio.

KLAUSIMAS	TURI BŪTI NUSTATYTA PAGAL FAKTĄ
Kas atidaro?	Visi namo gyventojai turi turėti praktinę galimybę patekti į bendrojo naudojimo priedangos / saugios patalpos zoną. Negali būti situacijos, kai vienintelis raktas yra pas valdytoją ar vieną budintį asmenį.
Kuo atidaroma?	Raktas, kodas, magnetinė kortelė, nuotolinio atidarymo priemonė arba kitas iš anksto patikrintas patekimo būdas.
Magnetinės / elektroninės durys	Pavojaus metu turi būti galimybė atjungti spyną, atrakinti duris nuotoliniu būdu arba naudoti saugią priemonę, kuri neleidžia durims užsiblokuoti ir nepažeidžia priešgaisrinės saugos funkcijos.
Atsarginis būdas	Jeigu neveikia elektra, internetas, magnetai ar telefonspynė, turi būti fizinis raktas arba kitas atsarginis patekimo sprendimas.
Kas įleidžia?	Visi namo gyventojai yra vienodai atsakingi padėti patekti į patalpas. Pavojaus metu nelaukiama tik valdytojo.
Kur skelbiama informacija?	Laiptinėje, prie įėjimo į pastatą, prie patekimo į rūšį ir (ar) požeminę automobilių stovėjimo aikštelę, elektroniniuose kanaluose ir valdytojo pranešimuose.

PRIEDANGOS PRIEINAMUMAS VISĄ PARĄ IR PATEKIMO LAIKO AŠIS

Jeigu yra savivaldybės, valstybės institucijos ar kitas privalomas nurodymas priedangą laikyti prieinamą visą parą (24/7), daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas turi užtikrinti realų patekimo mechanizmą ir netrukdomą praėjimą iki patalpų.

Jeigu nėra budinčio personalo, nuotolinio atrakinimo ar kito nedelsiamo atidarymo būdo, prie pastato / teritorijos prieigą turi būti nurodyta patekimo laiko ašis pagal faktines sąlygas.

Informacinėje lentelėje turi būti nurodytas telefono/telefonspynės numeris, skirtas priedangos ir (ar) saugios patalpos atidarymui. Numeris turi būti veikiantis, prižiūrimas ir žinomas atsakingiems asmenims.

Jeigu patekimas neįmanomas nedelsiant, turi būti nurodyta artimiausia alternatyvi priedanga ir (ar) saugi vieta arba informacija, kad naudotina artimiausia saugi esamo pastato patalpa.

INFORMACINĖS LENTELĖS PAVYZDYS

PRIE PASTATO / LAIPTINĖJE

Priedanga / saugi patalpa: _____

Patekimas darbo / įprastu metu:

nedelsiant / per ___ min. / tik su raktu / kodu / kortele

Patekimas naktį / savaitgaliais:

24/7 / per ___ min. / atsakingas asmuo atvyksta per ___ min.

Nuotolinis atidarymas: yra / nėra

Budintis personalas: yra / nėra

Priedangos atidarymo telefono/telefonspynės numeris:

Jeigu patekimas negalimas:

naudotis artimiausia alternatyvia priedanga / saugia vieta:

PRIEDANGOS UŽSIPILDYMAS IR KITŲ ASMENŲ ĮLEIDIMAS

SVARBI TAISYKLĖ

Jeigu bendrojo naudojimo patalpos pažymėtos priedangos ženklu ir jos nėra užpildytos, gyventojai neturi savavališkai riboti kitų asmenų patekimo vien dėl to, kad jie nėra šio namo gyventojai.

Kitų asmenų neįleisti galima tik tada, kai priedangos ir (ar) saugios patalpos bendrose patalpose faktiškai nebėra vietos saugiai stovėti ir papildomi žmonės blokuotų praėjimus, išėjimus ar keltų tiesioginę riziką.

Užsipildžius patalpai atvykstantiems asmenims turi būti ramiai paaiškinta, kad patalpa užpildyta, ir nurodyta kita artimiausia priedanga ir (ar) saugi vieta.

Negalima uždaryti durų ir neįleisti žmonių, jei patalpoje dar yra saugios vietos stovėti bendrojo naudojimo zonoje ir neužblokuojami evakuacijos keliai.

Pirmumo tvarka turi būti taikoma pagal artumą ir realią patekimo galimybę, o ne pagal patogumą ar norą pasirinkti konkrečią priedangą.

Nepasikeitus valstybės teisiniam režimui arba negavus atskiros kompetentingų institucijų nurodymo, privačių sandėliukų, individualių rakinamų patalpų ar kitų asmeninio naudojimo patalpų atvėrimas pašaliniams asmenims nėra privalomas. Tokios patalpos gali būti naudojamos tik savininko ir (ar) valdytojo sutikimu arba teisės aktų nustatytais atvejais.

PAGALBA ASMENIMS SU NEGALIA IR KITIEMS PAGALBOS REIKALINGIEMS GYVENTOJAMS

Bendrija arba būsto administratorius turi identifikuoti, kuriems namo gyventojams pavojaus metu gali reikėti pagalbos patekti į priedangą ar saugią patalpą: judėjimo, regos, klausos, kognityvinių, sveikatos, amžiaus ar laikino mobilumo ribojimų turintiems asmenims.

Informacija apie pagalbos poreikį renkama ir naudojama tik tiek, kiek būtina civilinės saugos veiksams planuoti, laikantis asmens duomenų apsaugos principų. Rekomenduojama remtis gyventojų ar jo artimojo pateikta informacija ir sutikimu.

Bendruomenei turi būti aiškiai pranešta, kad konkrečiam asmeniui ir (ar) butui pavojaus metu reikės pagalbos, jeigu tai būtina realiai pagalbai suteikti. Viešinama tik minimali informacija: laiptinė, aukštas, pagalbos pobūdis, paskirti pagalbininkai.

Turi būti paskirti ne mažiau kaip du pagalbos teikėjai arba kaimynai-pagalbininkai kiekvienam pagalbos reikalingam asmeniui, kad pagalba nepriklausytų nuo vieno gyventojų buvimo namuose.

Jeigu į priedangą vedantys laiptai nepritaikyti judėjimo negalią turintiems asmenims, turi būti numatyta alternatyvi saugi apatinio aukšto zona ir pagalbos iškvietimo ir (ar) informavimo tvarka.

BENDROJO NAUDOJIMO PATALPŲ PARUOŠIMAS IR DAIKTŲ PAŠALINIMAS

Priedangos, rūšio, požeminių automobilių stovėjimo aikštelėse, laiptinių, koridorių, įėjimų, išėjimų ir evakuacijos kelių negalima užgriozdinti daiktais.

Iš bendrojo naudojimo patalpų turi būti pašalinti daiktai, kurie trukdo judėti, mažina talpą, kelia gaisro, kritimo ar sužalojimo riziką: baldai, statybinės medžiagos, nereikalinga buitinė technika, mikrojūdumo priemonės (pvz., dviračiai, paspirtukai ir t.t.), degios medžiagos, šiukšlės, statybinės atliekos.

Kai yra nurodymas priedangą laikyti prieinamą visą parą (24/7), daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas turi teisę ir pareigą imtis priemonių, kad bendrose patalpose esantys daiktai būtų pašalinti, o patekimas į patalpas ir evakuacijos keliai būtų laisvi.

Apie daiktų pašalinimo tvarką turi būti pranešta iš anksto: pranešimas laiptinėse, elektroniniu kanalu, terminas daiktams išsinešti, įspėjimas dėl pašalinimo, saugaus laikymo ar utilizavimo pagal galiojančią tvarką, daiktai gali būti išnešami po 12 val. nuo pranešimo išsiuntimo be savininko sutikimo tik tuo atveju kai patalpos yra įtrauktos į oficialų priedangų sąrašą.

PRIEDANGOS IR SAUGIOS ZONOS ŽYMĖJIMAS

Pastato viduje turi būti pažymėti patekimo maršrutai į priedangą ir, jei tokia yra, saugią zoną pagal dviejų sienų taisyklę.

Rekomenduojama naudoti vizualiai aiškų ženklavinimą: **geltonas maršrutas** ir rodyklės į priedangą, **žalias maršrutas** ir rodyklės į saugią zoną.

Ant grindų gali būti pažymėti dviejų spalvų koridoriai: **geltonas** – kelias į priedangą, **žalias** – kelias į saugią zoną.

Ženkilai neturi klaidinti: „PRIEDANGA“ žymima tik ten, kur patalpa numatyta kaip priedanga; „SAUGI ZONA“ – kai patalpa naudojama kaip artimiausia laikina saugi vieta pagal dviejų sienų taisyklę.

Patekimo į priedangą
krypties žymėjimo pavyzdys

Patekimo į saugią zoną
krypties žymėjimo pavyzdys

APLINKOS RIZIKŲ ĮSIVERTINIMAS IR GRĖSMĖS KRYPTIŲ KOMUNIKACIJA

VIDINIO PLANAVIMO PRIEMONĖ

Kritinės ir strateginės infrastruktūros objektų analizė skirta ne viešam objektų sąrašų platinimui, o daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiksams, patekimo maršrutams ir saugesnių pastato zonų pasirinkimui planuoti.

Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas turi įsivertinti, kokie galimi rizikos objektai yra iki 1 km atstumu nuo daugiabučio gyvenamojo namo: elektros pastotės, vandens valymo ar tiekimo stotys, šilumos gamybos objektai, geležinkelio stotys ar mazgai, oro uostai, policijos, kariuomenės, kiti viešojo saugumo ar kritinės infrastruktūros objektai.

Įsivertinus aplinkos rizikas galima nustatyti, kuri pastato pusė ar kryptis lauke galėtų būti pavojingesnė tikslinės atakos prieš kritinę infrastruktūrą atveju, ir atitinkamai planuoti saugesnius maršrutus bei patalpas.

Šis vertinimas neapsaugo nuo atsitiktinių, nukrypusių ar neprognozuojamų smūgių, todėl jis negali pakeisti pagrindinės taisyklės: pavojaus metu rinktis artimiausią saugią vietą ir laikytis oficialių nurodymų.

Namo bendruomenei gali būti pateikiama orientacinė informacija apie galimas grėsmės kryptis ir rekomenduojamus saugesnius maršrutus, tačiau neturi būti be reikalo viešinami detalūs kritinės infrastruktūros objektų sąrašai, techniniai duomenys ar jautrūs žemėlapiai.

STIKLO DŪŽIO PREVENCIJA IR TECHNINĖS PRIEMONĖS

Stiklo dūžio ir šukių sklidimo mažinimui tinkamos priemonės: apsauginė stiklo plėvelė, sulaukanti stiklą, nuleidžiamos ar sulankstomos žaliuzės, langų skydai, sandariai pritvirtintos užuolaidos, rūšio langelių pridengimas smėlio maišais ar kitais saugiais sprendimais.

Šios priemonės mažina stiklo šukių sklidimą, tačiau jos nėra lygiavertė apsauga nuo skeveldrų, tiesioginio smūgio ar sprogo bangos. Tokiai apsaugai reikalingi specialūs techniniai sprendiniai ir konstrukcinis vertinimas.

Gyventojai turi būti informuoti, kad pavojaus metu negalima stovėti prie langų, stiklinių durų, vitrinų, švieslangių / stoglangių ar rūšio langelių.

Nerekomenduojama aktyvaus pavojaus metu kilnoti sunkių baldų, ardyti konstrukcijų ar improvizuotai užkalinėti langų, jeigu tai kelia didesnę riziką nei pats buvimas saugioje patalpoje.

VEIKSMAI PASKELBUS ORO PAVOJŲ

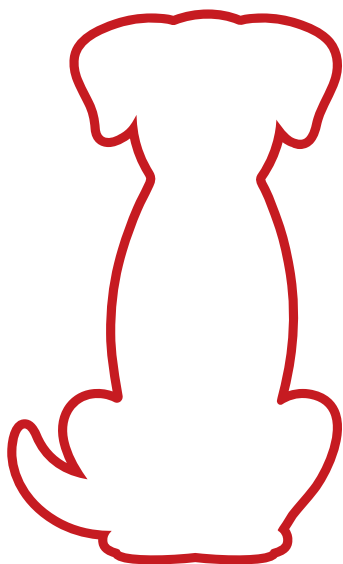
GYVENTOJAI

- Nedelsiant eina į artimiausią saugią vietą: priedangą, rūšį, požeminę automobilių stovėjimo aikštelę, apatinio aukšto vidaus patalpą.
- Padeda kaimynams, kuriems reikia pagalbos, pagal iš anksto sutartą tvarką.
- Įleidžia kitus asmenis, jei patalpoje dar yra saugios vietos ir neužblokuojami praėjimai.
- Priedangoje ar saugioje patalpoje elgiasi ramiai, nekelia panikos, neužima praėjimų, laikosi atsakingų asmenų nurodymų.
- Ginčus, skundus ir atsakomybės klausimus sprendžia po įvykio, o ne pavojaus metu.

BENDRIJA / ADMINISTRATORIUS

- Pagal galimybes užtikrina, kad patekimo durys būtų atrakintos arba nebūtų užblokuotos.
- Stebi, kad neužsipildytų evakuacijos keliai, nebūtų užstatyti išėjimai ir laiptinės.
- Koordinuoja pagalbą asmenims su negalia ar ribotu judumu.
- Fiksuoja trūkumus po įvykio: patekimo, raktų, durų, apšvietimo, talpos, daiktų, komunikacijos problemas.
- Po įvykio organizuoja sprendimus ir informuoja bendruomenę.

AUGINTINIAI BENDROJO NAUDOJIMO PRIEDANGOJE

Gyventojai turi būti iš anksto informuoti, kad bendrojo naudojimo priedangoje augintiniai gali kelti papildomų rizikų: alerginių reakcijų, įkandimų, triukšmo, panikos, higienos ar konflikto tarp gyventojų.

Jeigu gyventojas atsiveda augintinį ir nėra kitos saugios vietos, augintinis turi būti laikomas su pavadėliu, antsnukiu, transportavimo dėžėje ar kitaip kontroliuojamas. Gyvūnas neturi būti paleidžiamas laisvai bendrose patalpose.

Jeigu augintinis kelia realią grėsmę žmonėms arba priedanga užpildyta, jis turi būti laikomas atskiroje zonoje, jei tokia yra, arba pasirenkama kita saugi vieta. Šunys pagalbininkai vertinami atskirai, atsižvelgiant į asmens su negalia poreikius ir realią grėsmę kitiems asmenims.

KAS DRAUDŽIAMA IR KO NEDARYTI

Draudžiama užgriozdinti priedangas, rūsius, požemines automobilių aikšteles, laiptines, evakuacijos kelius, įėjimus ir išėjimus.

Draudžiama laikyti vienintelį raktą pas vieną asmenį arba sukurti situaciją, kai pavojaus metu patalpos faktiškai nepasiekiamos.

Draudžiama blokuoti magnetines ir (ar) elektronines duris taip, kad žmonės negalėtų patekti į saugią patalpą.

Draudžiama savavališkai neįleisti žmonių į priedangos ženklų pažymėtas bendrojo naudojimo patalpas, jeigu jose dar yra saugios vietos stovėti.

Draudžiama perpildyti patalpas taip, kad būtų užblokuoti praėjimai, laiptai, išėjimai, skydinės ar inžineriniai mazgai.

Draudžiama viešinti perteklinius asmens sveikatos ar negalios duomenis; pagalbos poreikis komunikuojamas tik tiek, kiek būtina pagalbai suteikti.

Draudžiama ginčytis, aiškintis atsakomybę ar kelti reikalavimus pavojaus metu. Ginčai, skundai ir nuostolių klausimai sprendžiami po įvykio.

Draudžiama skleisti nepatikrintą informaciją apie atakas, taikinius, kritinę infrastruktūrą ar neoficialius nurodymus.

DOKUMENTAI IR SPRENDIMAI

kuriuos turi turėti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas

- 1 Priedangos ir (ar) saugios patalpos patekimo algoritmas: raktai, kodai, magnetinės durys, atsarginis atidarymas, telefonas, atsakingi asmenys.
- 2 Patalpų talpos ir užsipildymo schema: kiek žmonių telpa neužblokuojant praėjimų ir išėjimų.
- 3 Gyventojų informavimo tvarka: pranešimai laiptinėse, elektroniniai kanalai, atnaujinimo periodiškumas.
- 4 Pagalbos asmenims su negalia ar ribotu judumu planas: pagalbininkai, alternatyvi saugi zona, minimalūs duomenys.
- 5 Daiktų pašalinimo iš bendrojo naudojimo patalpų tvarka.
- 6 Ženklavimo planas: PRIEDANGA, SAUGI ZONA, rodyklės, grindų maršrutai, alternatyvi priedanga.
- 7 Aplinkos rizikų iki 1 km analizė ir saugesnių krypčių ir (ar) pastato pusių vidinis įvertinimas.
- 8 Po įvykio trūkumų fiksavimo forma: kas neveikė, kas neatidarė, kas užgriozdinta, kam trūko pagalbos, ką reikia sutvarkyti.

ŽINUTĖ BENDRUOMENEI

„Pavojaus metu veikiame pagal iš anksto sutartą tvarką. Atidarome artimiausią saugią patalpą, padedame kaimynams, neužgriozdiname praėjimų, neeskaluojame ginčų ir laikomės oficialių nurodymų.“

PO ĮVYKIO FIKSUOJAMI DUOMENYS (PAVYZDYS NR. 1)

Fiksuojamas klausimas	Atsakymas / pastaba
Ar visi gyventojai pasiekė saugias patalpas?	
Ar patalpos buvo atidarytos laiku?	
Ar buvo problemų dėl magnetinių spynų, vartų, raktų, kortelių ar nuotolinio atidarymo?	
Ar saugioje patalpoje pakako vietos ir nebuvo užblokuoti evakuacijos keliai?	
Ar pagalba žmonėms su negalia buvo suteikta laiku?	
Ar kilo konfliktų, srautų, ryšio, elektros, vėdinimo ar informavimo problemų?	
Kokių priemonių reikia iki kito pavojaus?	

NAUDINGOS NUORODOS

Civilinės saugos portalas

Oficiali informacija apie
civilinę saugą Lietuvoje

www.lt72.lt

Vilniaus priedangų žemėlapis

Interaktyvus žemėlapis su
priedangų vietomis

<https://maps.vilnius.lt/lt/map/shared-theme?sharedId=e7078791-f09c-48c1-9950-c1cb9f2e0c5c>

Programėlė KOVAS

Vilniaus miesto civilinės saugos programėlė su
pranešimais apie ekstremalias situacijas realiu laiku

<https://vilnius.lt/savivaldybe/kovas>

Nuskaitykite QR kodus norėdami pasiekti šaltinius

PATVIRTINTA
Vilniaus miesto savivaldybės
administracijos direktoriaus
2026 m. birželio d. įsakymu Nr.

ORO PAVOJAUS REKOMENDACIJOS

GYVENTOJAMS

ORO PAVOJAUS REKOMENDACIJOS

Perspėjimo lygiai ir pirminiai veiksmai	03
Ką daryti: veiksmai pagal situaciją	04
Priedangos pasirinkimo principai	04
Atvykus į priedangą: ko tikėtis ir kaip elgtis	05
Jei esate lauke ir netoliese nėra pastatų ar priedangos	05
Elgesys priedangoje ar kitoje saugioje vietoje	06
Kas draudžiama ir ko nedaryti	06
Naudingos nuorodos	07

PAGRINDINĖ TAISYKLĖ

Gavus Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemos (GPIS), sirenų ar kitą oficialų pranešimą apie oro pavojų, svarbiausia nedelsti ir pasirinkti artimiausią saugią vietą – rūšį, požeminę automobilių stovėjimo aikštelę, požeminę perėją, tunelį, vidaus patalpą be langų ar kitą erdvę, kurią nuo lauko skiria bent dvi sienos. **Prioritetas – kuo greičiau užtikrinti savo saugumą ir sumažinti riziką, vengiant judėjimo po miestą.**

PERSPĖJIMO LYGIAI IR PIRMINIAI VEIKSMAI

LYGIS	REIŠMĖ	VEIKSMAI
GELTONA Tikėtinas oro pavojus	Pavojų galinčių kelti objektų Lietuvos teritorijoje dar nėra, tačiau reikia pasirengti.	Išlikite ramūs, nusimatykite artimiausią saugią vietą ir priedangą, pasirūpinkite artimaisiais, venkite nereikalingų kelionių.
RAUDONA Oro pavojus	Vykdomi oficialūs perspėjimo pranešimo nurodymai.	Skubėkite į artimiausią priedangą ar kitą saugią vietą. Jei priedangos arti nėra – slėpkitės saugioje patalpoje pagal dviejų sienų taisyklę.
GELTONA (PO RAUDONA) Tikėtinas oro pavojus	Tikėtinas oro pavojus, tačiau pavojų galinčių kelti objektų Lietuvos teritorijoje dar nėra.	Rekomenduojama likti priedangose ar kitose saugiose vietose iki pranešimo apie pavojaus pabaigą (balto).
BALTA Oro pavojaus nėra	Pavojus atšauktas, tačiau būtina išlikti budriems.	Palikite priedangą ar saugią vietą tik gavę oficialų pranešimą. Toliau sekite informaciją, padėkite artimiesiems ir kaimynams.

KĄ DARYTI: VEIKSMAI PAGAL SITUACIJĄ

ESATE NAMUOSE, DAUGIABUTYJE, PASTATE AR ŠALIA PASTATO

- Pirmiausia rinkitės to paties ar gretimo pastato rūšį, požeminę automobilių stovėjimo aikštelę, požeminę perėją, tunelį arba žemiausio aukšto vidaus patalpą be langų.
- Jeigu į priedangą pateksite greičiau ir saugiau negu likdami vietoje – eikite į ją, bet nejudėkite per miestą į tolimą ar „patogesnę“ priedangą.
- Nenaudokite lifto, laikykitės atokiau nuo langų, balkonų, vitrinų ir stiklinių pertvarų.
- Pasirūpinkite vaikais, vyresnio amžiaus ar negalią turinčiais asmenimis.
- Neperkraukite savęs dideliais daiktais, pasiimkite tik tai, kas būtiniausia.

ESATE DARBE, PREKYBOS CENTRE, ĮSTAIGOJE AR VIEŠAJAME TRANSPORTE

- Vadovaukitės pastato administracijos, apsaugos, vairuotojo, budinčio ar kito atsakingo asmens nurodymais.
- Jeigu aiškių nurodymų nėra, rinkitės artimiausią saugią vietą tame pačiame pastate: rūšį, požeminę automobilių stovėjimo aikštelę, vidaus patalpą be langų.
- Nereikalaukite sustoti jums patogioje vietoje, jeigu esate viešajame transporte – palaukite vairuotojo nurodymų ir saugios galimybės išlipti.
- Ryšiui su artimaisiais pirmiausia naudokite trumpąsias žinutes, nes skambučiai gali apkrauti ryšio tinklus.

PRIEDANGOS PASIRINKIMO PRINCIPAI

RINKITĖS ARTIMIAUSIĄ

Priedangos naudojamos pagal artumo, o ne pasirinkimo principą.

- Pirmas pasirinkimas – artimiausia saugi vieta tame pačiame pastate arba šalia jo.
- Tinka ne tik priedangos ženklų pažymėta vieta, bet ir rūšys, požeminę automobilių stovėjimo aikštelė, požeminė perėja, tunelis, vidinė patalpa be langų.
- Apatiniai pastato aukštai yra saugesni negu viršutiniai, jei patalpa atitinka dviejų sienų taisyklę ir neturi tiesioginio sąlyčio su langais.
- Jeigu priedanga užsipildė, nedelsdami rinkitės kitą artimiausią saugią vietą.

VENGTI VEIKIANČIŲ ĮSTAIGŲ

Ugdymo ir kitos veikiančios įstaigos pirmiausia saugo jose esančius asmenis.

- Ugdymo proceso metu nevykite į mokyklas, darželius ar kitas ugdymo įstaigas kaip į pasirinktą priedangą, nebent nėra jokios kitos saugesnės alternatyvos.
- Venkite specialiai vykti ir į veikiančias įmones, biurus ar įstaigas, jei arčiau yra rūšys, požeminę automobilių stovėjimo aikštelė ar kita saugi patalpa.
- Patekę į įstaigą klausykite personalo nurodymų. Įstaiga gali nukreipti jus į atskirą zoną arba, pasiekus talpos ribą, į kitą artimiausią vietą.
- Įstaigų viduje nesiveržkite į darbuotojų, ugdytinių ar riboto patekimo zonas.

ATVYKUS Į PRIEDANGĄ: KO TIKĖTIS IR KAIP ELGTIS

SU KUO GALITE SUSIDURTI

- Priedanga gali būti užsipildžiusi arba turėti ribotą talpą, ypač darbo ar ugdymo proceso metu.
- Įėjimas gali būti organizuojamas per vieną punktą, todėl gali būti eilė, patikra ar nukreipimas į konkrečią zoną.
- Ugdymo įstaigos, įmonės ar kitos organizacijos gali pirmiausia saugoti savo darbuotojus, ugdytinius, klientus ar tuo metu pastate esančius svečius.
- Gali būti ribotos sanitarinės sąlygos, prastos ryšys, triukšmas, stresas, nepakankamai vietos daiktams ar sėdėjimui.

KAIP ELGTIS

- Vykdykite personalo, apsaugos, policijos, ugniagesių gelbėtojų, savivaldybės ar kitų įgaliotų asmenų nurodymus.
- Neeskaluokite situacijos, nekelkite reikalavimų ir nesiginčykite dėl patekimo, vietos ar prioritetų pavojaus metu.
- Ginčai, skundai ir pastabos sprendžiami po įvykio, kai pavojus atšauktas ir žmonės yra saugūs.
- Netrukdykite judėjimo, neužstokite durų, laiptinių, koridorių ir evakuacijos kelių.
- Padėkite vaikams, senjorams ir judėjimo sunkumų turintiems asmenims.

JEI ESATE LAUKE IR NETOLIESE NĖRA PASTATŲ AR PRIEDANGOS

IŠLIKITE RAMŪS IR STEBĖKITE APLINKĄ

Jeigu esate toli nuo pastatų, kelių sankaupų, energetikos, transporto, karinių ar kitų infrastruktūros objektų, tikslinės atakos rizika paprastai yra mažesnė. Vis dėlto atsitiktinis objekto kritimas ar nuolaužos išlieka neprognozuojami.

- Nefotografuokite ir nefilmuokite; stebėkite dangų ir aplinką tik tiek, kiek reikia saugiam sprendimui priimti.
- Klausykite garsų ir stebėkite kryptį, iš kurios gali artėti objektas ar nuolaužos.
- Jeigu saugi vieta yra netoli ir ją galite pasiekti greitai, judėkite žemiau, už užtvaros, į įdubą, griovį, už betoninės sienelės ar kitą priedangą nuo skeveldrų.
- Venkite stovėti šalia pavienių stiklinių konstrukcijų, degalinių, elektros įrenginių, tiltų ar kitų riziką didinančių objektų.

JEI OBJEKTAS KRENTA NETOLI

Nedelsdami mažinkite kūno profilį ir saugokite galvą.

- Gulkite ant žemės ant pilvo.
- Galvą prisidenkite rankomis.
- Kojas suglauskite ir sudėkite vieną ant kitos.
- Likite gulėti, kol praeis tiesioginis pavojus; tada, jei galite, judėkite į artimiausią žemesnę ar uždengtą saugią vietą.
- Jeigu yra sužeistųjų ar kyla gaisras, skambinkite 112 tik tada, kai patys esate kiek įmanoma saugesnėje vietoje.

ELGESYS PRIEDANGOJE AR KITOJE SAUGIOJE VIETOJE

- Laikykitės ramiai, kalbėkite tyliai, neklaidinkite kitų ir neplatinkite nepatikrintos informacijos.
- Vaikus laikykite šalia atsakingo suaugusiojo; nepaleiskite jų vienus vaikščioti po priedangą.
- Savo daiktus (tik būtiniausius) laikykite prie savęs taip, kad jie neužstotų praėjimų ir netrukdytų kitiems judėti.
- Jeigu matote sužeistą, pasimetusį ar pagalbos prašantį asmenį, informuokite atsakingą asmenį arba skambinkite 112, jei būtina skubi pagalba.
- Bendrose priedangose nerekomenduojama vesti augintinių, nes jie gali kelti riziką žmonėms dėl neprognozuojamo elgesio, triukšmo, alerginių reakcijų, higienos ir ribotos vietos.
- Jeigu augintinį turite su savimi, vykdykite atsakingo asmens nurodymus; gali būti nurodyta rinktis kitą saugią vietą arba atskirą zoną, jei ji yra.
- Nerūkykite, nevartokite alkoholio ar kitų psichoaktyviųjų medžiagų, nenaudokite atviros ugnies šaltinių.
- Likite pasislėpę, kol bus oficialiai paskelbta, kad oro pavojaus nėra.

KAS DRAUDŽIAMA IR KO NEDARYTI

- **Nevykti per miestą į „geresnę“, patogesnę ar iš anksto pasirinktą priedangą, jeigu arčiau yra saugi vieta.**
- **Ugdymo proceso metu specialiai nevykti į mokyklas, darželius ar kitas ugdymo įstaigas.▪ Nesiveržti į užpildytą priedangą, nestumdyti kitų, nekelti konflikto ir nekliudyti atsakingiems asmenims.**
- **Neužgriozdinti priedangų, rūšių, požeminių automobilių stovėjimo aikštelių, laiptinių, koridorių, durų, vartų ir evakuacijos kelių.**
- **Nefotografuoti ir nefilmuoti skrendančių ar nukritusių objektų, sprogimų, karinės technikos, priedangų vidaus ar žmonių be būtinybės.**
- **Neliesti nukritusių objektų, nuolaužų, skeveldrų ar neaiškių daiktų; atsitraukti ir pranešti 112.**
- **Neskambinti 112 vien dėl informacijos patvirtinimo - 112 skirtas skubiai pagalbai ir realiai grėsmei pranešti.**
- **Neskleisti nepatikrintos informacijos, gandų, paniką keliančių pranešimų ar neoficialių maršrutų.**

NAUDINGOS NUORODOS

Civilinės saugos portalas

Oficiali informacija apie
civilinę saugą Lietuvoje

www.lt72.lt

Vilniaus priedangų žemėlapis

Interaktyvus žemėlapis su
priedangų vietomis

<https://maps.vilnius.lt/lt/map/shared-theme?sharedId=e7078791-f09c-48c1-9950-c1cb9f2e0c5c>

Programėlė KOVAS

Vilniaus miesto civilinės saugos programėlė su
pranešimais apie ekstremalias situacijas realiu laiku

<https://vilnius.lt/savivaldybe/kovas>

Nuskaitykite QR kodus norėdami pasiekti šaltinius

PATVIRTINTA
Vilniaus miesto savivaldybės
administracijos direktoriaus
2026 m. birželio d. įsakymu Nr.

ORO PAVOJAUS REKOMENDACIJOS

MASINIŲ RENGINIŲ ORGANIZATORIAMS

ORO PAVOJAUS REKOMENDACIJOS

Perspėjimo lygiai ir pirminiai veiksmai	03
Pasirengimas iki renginio ir prevencinė komunikacija	03
Maršrutų, ženklų ir personalo priemonių parengimas	04
Veikimo algoritmas pagal oro pavojaus lygį	05
Panikos valdymas - komunikacija minioje	06
Priedangos ir saugios vietos pasirinkimo principai renginyje	06
Jei negalima pasitraukti arba matomas krentantis / skrendantis objektas	07
Renginio personalo atsakomybės	07
Elgesio taisyklės dalyviams priedangoje ar saugioje zonoje	08
Kas draudžiama ir ko nedaryti	08
Renginių tipų ypatumai	09
Ką dar rekomenduojama numatyti renginio plane	09
Pavyzdiniai trumpi pranešimai	10
Minimalus kontrolinis sąrašas organizatoriui	10
Naudingos nuorodos	11

PAGRINDINĖ TAISYKLĖ

Paskelbus oro pavojų, prioritetas yra žmonių gyvybės ir sveikatos apsauga, o ne renginio tęstinumas, turto apsauga ar ginčų sprendimas. Organizatorius turi valdyti informaciją, srautus ir žmonių judėjimą taip, kad būtų išvengta panikos, spūsčių ir nevaldomo bėgimo.

PERSPĖJIMO LYGIAI IR PIRMINIAI VEIKSMAI

LYGIS	REIKŠMĖ	VEIKSMAI
GELTONA Tikėtinas oro pavojus	Pavojų galinčių kelti objektų Lietuvos teritorijoje dar nėra, tačiau reikia pasirengti.	Renginio organizatorius pasirengia veiksams, patikrina ryšį, srautus ir saugias vietas.
RAUDONA Oro pavojus	Vykdomi oficialūs perspėjimo pranešimo nurodymai.	Renginys stabdomas arba laikinai nutraukiamas, žmonės nukreipiami į artimiausias priedangas ar saugias zonas.
GELTONA (PO RAUDONA) Tikėtinas oro pavojus	Tikėtinas oro pavojus, tačiau pavojų galinčių kelti objektų Lietuvos teritorijoje dar nėra.	Rekomenduojama likti priedangose ar kitose saugiose vietose iki pranešimo apie pavojaus pabaigą (balto).
BALTA Oro pavojaus nėra	Pavojus atšauktas, tačiau būtina išlikti budriems.	Oro pavojaus nėra. Išeinama ir renginio eiga atkurama tik gavus oficialų atšaukimą ir organizatoriaus sprendimą.

PASIRENGIMAS IKI RENGINIO IR PREVENCINĖ KOMUNIKACIJA

- Renginio scheme aiškiai pažymėti priedangas, požemines automobilių stovėjimo aikšteles, požemines perėjas, rūsius, apatinių aukštų saugias zonas, evakuacijos kelius, medicinos punktus ir informacijos vietas. Būtina susisiekti su priedangų valdytojais ir turėti jų kontaktus.
- Prie įėjimų, informacijos punktų, scenų, ekranų, tualetų, prekybos zonų ir didžiausių srautų vietose iškabinti plakatus „Ką daryti paskelbus oro pavojų“.
- Bilietuose, renginio programėlėje, interneto svetainėje ir socialiniuose tinkluose prieš renginį pateikti trumpą elgsenos instrukciją ir schemą su QR kodu.
- Parengti trumpus garso pranešimus lietuvių kalba; prireikus – ir kitomis kalbomis pagal renginio auditoriją. Pranešimai turi būti įrašyti iš anksto ir išbandyti per garso sistemą.
- Numatyti vizualinius pranešimus ekranuose, švieslentėse ir mobiliuose LED ekranuose, kad informaciją gautų ir žmonės, kurie negirdi garso pranešimų.
- Personalui parengti kišenines veiksmų korteles: „ką sakyti“, „kur nukreipti“, „ko nedaryti“, „kam pranešti“.
- Renginio pradžioje arba prieš pagrindinę programos dalį trumpai pranešti, kur yra saugios kryptys ir kad pavojaus atveju būtina klausyti personalo nurodymų.

MARŠRUTŲ, ŽENKLŲ IR PERSONALO PRIEMONIŲ PARENGIMAS

Žemiau nurodytos spalvos yra renginio vidinio ženklinimo priemonės. Jos turi būti paaiškintos personalui ir, jei naudojamos viešai, suderintos su renginio schemeje pateikta legenda

ŽENKLINIMAS	REIKŠMĖ	KUR NAUDOTI	PASTABA
GELTONA kryptis	Priedanga / požeminė erdvė	Rodyklės ant žemės, stovai, vėliavos, personalo lentelės	Naudoti ten, kur priedanga patikimai pasiekama.
ŽALIA kryptis	Saugi zona pagal dviejų sienų taisyklę	Vidiniai koridoriai, apatiniai aukštai, rūšio prieigos	Netapatinti su oficialia „balta“ būseną.
MĖLYNA kryptis	Pirmoji pagalba / medicinos punktas	Prie medicinos palapinių ir saugių zonų	Medicinos zona neturi blokuoti žmonių srauto.
BALTA / juoda informacija	Informacijos punktas / pranešimų vieta	Įėjimai, ekranai, informacijos stalai	Pateikti tik patvirtintą informaciją.

Geltona / raudona / balta yra oficialių oro pavojaus perspėjimų logika. Renginio vidiniai ženklai ar vėliavos negali pakeisti oficialių pranešimų ir turi būti naudojami tik žmonių nukreipimui renginio teritorijoje.

Organizatoriaus personalui turi būti paruoštos garsinės priemonės: megafonai, nešiojami garsiakalbiai, radijo ryšio stotelės ir parengti pranešimų tekstai.

Šviesos priemonės turi būti paruoštos ten, kur triukšmas didelis: LED ekranai, švieslentės, prožektoriai, kryptinės šviesos, rankiniai žibintai personalui.

Vėliavos ir lazdelės naudojamos ne panikai kelti, o kryptims rodyti. Personalas turi stovėti matomose vietose ir kartoti vienodus nurodymus.

Visi maršrutai turi būti išbandyti prieš renginį: patikrinamas plotis, durys, vartai, laiptai, apšvietimas, talpa, kliūtys ir vietos, kur gali susidaryti spūstys.

VEIKIMO ALGORITMAS PAGAL ORO PAVOJAUS LYGĮ

Geltona būseną – pasirengimas be panikos

- Renginio valdymo grupė aktyvuoja pasirengimo režimą ir patikrina oficialius informacijos kanalus.
- Patikrinama, ar veikia garso, šviesos, ekranų, radijo ryšio ir personalo pranešimų sistema.
- Atidaromi arba parengiami keliai į priedangas, požemines automobilių stovėjimo aikšteles, rūsius ir kitas saugias zonas.
- Srautų valdymo personalas paskirstomas į didžiausios rizikos taškus: scenų prieigas, išėjimus, siaurus praėjimus, laiptus, požemines prieigas ir žmonių su negalia pagalbos vietas.
- Informacija dalyviams pateikiama ramiai: „Sekite pranešimus. Renginio personalas nukreips į artimiausias saugias zonas, jei bus paskelbtas oro pavojus.“

Raudona būseną – renginio stabdymas ir žmonių nukreipimas

- Programa stabdoma taip, kad nesukeltų staigaus šoko – garsas mažinamas, vedėjas arba centrinis pranešimas perima komunikaciją.
- Per pagrindinę garso sistemą ir ekranus nedelsiant skelbiamas vienodas trumpas pranešimas: „Paskelbtas oro pavojus. Laikykitės personalo nurodymų. Judėkite į artimiausią pažymėtą priedangą arba saugią zoną. Nebėkite. Nestumkite kitų.“
- Renginio dalyviai nukreipiami pagal artumo principą į artimiausią priedangą, požeminę automobilių stovėjimo aikštelę, požeminę perėją, tunelį, rūsį, apatinio aukšto vidaus patalpą be langų arba kitą saugią zoną pagal dviejų sienų taisyklę.
- Nerekomenduojama nukreipti minios į ugdymo įstaigas, kai vyksta ugdymo procesas, nebent nėra kitos realiai pasiekiamos saugios alternatyvos.
- Srautai skaidomi į kelias kryptis. Negalima visų dalyvių vienu metu nukreipti į vieną siaurą išėjimą, vartus, laiptinę ar požeminį įėjimą.
- Žmonėms su negalia, vaikams, vyresnių amžiaus asmenims, nėščiosioms ir sužeistiesiems skiriami palydintys darbuotojai arba savanoriai.
- Jei saugi vieta užsipildo, atvykstantieji nukreipiami į kitą artimiausią saugią vietą. Evakuacijos keliai, durys, laiptai ir priešgaisrinės prieigos negali būti užblokuotos.

Balta būseną – išėjimas ir renginio atkūrimas

- Iš priedangų ir saugių zonų išeinama tik gavus oficialų pranešimą, kad oro pavojus nėra, ir renginio valdymo grupės nurodymą.
- Išėjimas organizuojamas palaipsniui, kad nesusidarytų spūstys. Pirma išleidžiami sužeistieji, žmonės su negalia ir šeimos su mažais vaikais.
- Renginio tęsimas leidžiamas tik įvertinus teritorijos saugumą, laikinų konstrukcijų būklę, elektros, garso, scenos, pirotechnikos ir kitų techninių sistemų saugumą.
- Po įvykio fiksuojami trūkumai: kas neveikė, kur susidarė spūstys, ar visi girdėjo pranešimus, ar buvo užrakintų durų, ar užteko personalo ir ženklavimo.

PANIKOS VALDYMAS - KOMUNIKACIJA MINIOJE

KOMUNIKACIJOS PRINCIPAS

Žmonės ramiau reaguoja tada, kai girdi vienodą, trumpą, kartojamą ir autoritetinę informaciją. Net jeigu naujų duomenų nėra, būtina periodiškai kartoti, kad informacija tikrinama ir kokių veiksmų reikia laikytis dabar.

- Paskirti vieną pagrindinį komunikacijos koordinatorių ir vieną pavaduojantį asmenį. Skirtingi darbuotojai negali skleisti skirtingų interpretacijų.
- Ryšį su oficialiais kanalais palaiko paskirtas asmuo stebi KOVAS/LT72.lt, LRT, gautus perspėjimo pranešimus, savivaldybės ir specialiųjų tarnybų nurodymus.
- Informacija minioje transliuojama per garso sistemą, ekranus, švieslentes, socialinius tinklus, programėlę, apsaugos ir savanorių komandas.
- Pranešimai kartojami kas 1–3 minutes arba dažniau, jei minia juda ir dalis žmonių informacijos negirdėjo.
- Formulotės turi būti veiksmų pobūdžio: „judėkite“, „negrįžkite“, „nesustokite prie įėjimo“, „laikykites dešinės“, „sekite žalią / geltoną kryptį“.
- Vengti spėlionių, kaltinimų, nepatvirtintos informacijos, gąsdinančių detalių ir žodžių, kurie skatina nevaldomą bėgimą.
- Skambutis 112 naudojamas tik pranešti apie sužeistuosius, realų pavojų, nukritusį įtartiną objektą, gaisrą ar kitą neatidėliotiną pagalbą. 112 neturi būti naudojamas informacijai tikrinti.

PRIEDANGOS IR SAUGIOS VIETOS PASIRINKIMO PRINCIPAI RENGINYJE

Pirmas pasirinkimas – artimiausia realiai pasiekiamą priedangą arba požeminę erdvę: požeminę automobilių stovėjimo aikštelę, požeminę pėsčiųjų perėją, tunelis, rūsys, cokolinis aukštas.

Jei priedanga ar požeminė erdvė nepasiekiamą, naudojamos saugios patalpos: apatiniai pastato aukštai, vidaus patalpos be langų, koridoriai ar kitos vietos, kurias nuo išorės skiria bent dvi sienos.

Vengti vietų prie langų, vitrinų, stiklo pertvarų, scenos konstrukcijų, ekranų, apšvietimo bokštų, laikinų statinių, stoginių, palapinių ir degių ar techninių įrenginių.

Priedangos naudojamos pagal artumo, o ne dalyvio pasirinkimo principą. Dalyvis neturi judėti per visą renginio teritoriją vien tam, kad patektų į patogesnę ar pažįstamą vietą.

Užpildžius vieną saugią vietą, personalas turi nukreipti žmones į kitą artimiausią saugią vietą, o ne leisti užblokuoti laiptus, duris, vartus ar evakuacijos kelius.

Atvirame lauke žmones pirmiausia nukreipti į artimiausią reljefo žemesnę vietą, griovį, daubą, tunelį, požeminę perėją arba kitą uždangą, jei nėra pastatų ar požeminių erdvių.

JEI NEGALIMA PASITRAUKTI ARBA MATOMAS KRENTANTIS / SKRENDANTIS OBJEKTAS

VEIKSMAS ATVIRAME PLOTE

Jei nėra galimybės saugiai pasitraukti, o netoliese matomas krentantis, skrendantis ar sprogimo grėsmę keliantis objektas: gultis ant žemės ant pilvo, galvą ir kaklą prisidengti rankomis, kojas sukryžiuoti arba sudėti vieną ant kitos, nekilti ir nefilmuoti, kol pavojus nepraeina.

Jeigu įmanoma, prieš gulantis pasitraukti nuo langų, vitrinų, scenos, ekranų, bokštų, palapinių, tvorų, metalo konstrukcijų ir transporto priemonių.

Jei krinta stiklas, konstrukcijos ar nuolaužos, saugoti galvą, kaklą ir veidą, nesistoti ir nebėgti per minią. Jeigu objektas nukrito, nesiartinti, neliesti, nefotografuoti iš arti, neleisti artintis kitiems, pranešti 112 ir renginio personalui.

Jeigu žmogus sužeistas, pirmiausia užtikrinti savo saugumą, tada kviešti pagalbą ir, jei mokate, teikti pirmąją pagalbą.

RENGINIO PERSONALO ATSAKOMYBĖS

Funkcija	Ką privaloma numatyti	Minimalus rezultatas
Renginio valdymo grupė	Priima sprendimus, stabdo programą, koordinuoja informaciją ir saugos veiksmus.	Vienas valdymo centras, vieni nurodymai.
Komunikacijos koordinatorius	Stebi oficialius kanalus, rengia ir kartoja pranešimus, kontroliuoja turinį ekranuose.	Vienoda informacija visiems dalyviams.
Srautų vadovai	Stovi prie siaurų vietų, vartų, laiptų, priedangų įėjimų, reguliuoja kryptis.	Nėra spūsčių ir grūsties.
Priedangų / saugių zonų atsakingi asmenys	Atidaro zonas, skaičiuoja užpildymą, nukreipia į alternatyvas.	Saugi vieta neužpildoma virš ribos.
Pagalba pažeidžiamiems asmenims	Padedą žmonėms su negalia, vaikams, vyresnio amžiaus asmenims, nėščiosioms ir sužeistiesiems.	Žmonės nelieka be pagalbos sraute.
Techninis personalas	Saugiai išjungia arba perjungia sceną, elektrą, pirotechniką, generatorius, efektus.	Nesukuriama papildoma techninė rizika.
Saugos tarnyba	Valdo konfliktus, saugo evakuacijos kelius, stabdo patekimo grūstis ir agresyvių elgesį.	Ginčai neeskaluojami pavojaus metu.

ELGESIO TAISYKLĖS DALYVIAMS PRIEDANGOJE AR SAUGIOJE ZONOJE

- Laikytis organizatoriaus, apsaugos, savanorių ir patalpos atsakingų asmenų nurodymų.
- Neužstoti durų, laiptų, praėjimų, priešgaisrinių durų, medicinos zonų, techninių prieigų ir evakuacijos kelių.
- Nesistumdyti, nebėgti, nekilti prieš srautą, negrįžti pasiimti daiktų ar transporto priemonės.
- Pagal galimybes padėti vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, žmonėms su negalia ir tiems, kurie patiria paniką.
- Nerūkyti, nevartoti alkoholio, neliesti techninių, elektros, scenos ar apsaugos sistemų.
- Nefilmuoti ir nefotografuoti jautrių vietų, sužeistų asmenų, saugos veiksmų ar krentančių / nukritusių objektų.
- Išlikti priedangoje ar saugioje zonoje iki oficialaus pavojaus atšaukimo ir organizatoriaus nurodymo.

KAS DRAUDŽIAMA IR KO NEDARYTI

NEDARYTI	KODĖL
Nebėgti ir neskatinti bėgti visos minios.	Bėgimas sukelia grūstį, griūtis ir paniką.
Nevažiuoti automobiliu iš renginio teritorijos, jei srautai jau juda į saugias vietas.	Tai blokuoja evakuacijos ir pagalbos tarnybų kelius.
Nereikalauti personalo priimti individualaus sprendimo ar keisti maršruto.	Ginčai sprendžiami po įvykio, o pavojaus metu vykdomi saugos nurodymai.
Nesiburti prie vieno įėjimo, vartų, laiptų ar siauro praėjimo.	Užblokuotas patekimas trukdo kitiems pasiekti saugią vietą.
Nefilmuoti krentančio, skrendančio ar nukritusio objekto.	Joks kadras nevertas gyvybės; be to, tai gali trukdyti pagalbai.
Neskleisti nepatvirtintos informacijos socialiniuose tinkluose ar per garsiakalbius.	Tai didina paniką ir gali suklaidinti žmones.
Nevesti žmonių į ugdymo įstaigas ugdymo proceso metu, jei yra artimesnė saugi alternatyva.	Ugdymo įstaigos pirmiausia turi užtikrinti ugdytinių ir personalo saugumą.

RENGINIŲ TIPŲ YPATUMAI

Atviri lauko renginiai. Būtina numatyti kelias saugias kryptis į požemines erdves, pastatų apatinius aukštus arba reljefo uždangas. Žmonių negalima laikyti arti scenos konstrukcijų, ekranų, bokštų ir laikinų statinių.

Uždari renginiai pastatuose. Turi būti aiškiai pažymėtos apatinio aukšto arba rūsio saugios patalpos. Atriumai, stiklinės galerijos, viršutiniai aukštai ir vietos prie vitrinų nėra prioritetingos saugios zonos.

Sporto renginiai ir stadionai. Atskiras zonas reikia nukreipti skirtingomis kryptimis pagal sektorius. Negalima leisti vienu metu visiems žiūrovams judėti į vieną tunelį ar vartus.

Koncertai ir festivaliai. Garso sistema, ekranai ir vedėjo tekstas turi būti iš anksto parengti. Techninis personalas turi žinoti, kaip saugiai sustabdyti scenos įrangą ir pirotechniką.

Renginiai su vaikais. Privaloma turėti vaikų ir tėvų susijungimo vietą po pavojaus atšaukimo. Pavojaus metu vaikų negalima išleisti savarankiškai per nevaldomą minią.

KĄ DAR REKOMENDUOJAMA NUMATYTI RENGINIO PLANE

- ✓ Saugos plano priedą „Oro pavojus“ su konkrečia renginio teritorijos schema, atsakingais asmenimis, ryšio kanalais ir saugių viečių talpomis.
- ✓ Trumpus pranešimų šablonus: geltonai, raudonai ir baltai būsenai; atskirai – lauko renginiui, uždari salei ir transporto / parkavimo zonai.
- ✓ Ryšio rezervą: radijo ryšio kanalus, atsargines baterijas, nešiojamuos garsiakalbius, rankinius žibintus, generatorių ir atsarginį interneto ryšį, jeigu jis būtinas informavimui.
- ✓ Pratybas arba bent stalo pratybas su renginio vadovu, apsauga, savanoriais, techniniu personalu ir medicinos punktu.
- ✓ Atskiras instrukcijas personalui, dirbančiam prie įėjimų, VIP zonose, scenos užkulisuose, prekybos vietose, vaikų zonose ir parkavimo aikštelėse.
- ✓ Žmonių su negalia evakavimo ir palydėjimo algoritmą, įskaitant klausos ir regos negalią turinčius asmenis.
- ✓ Kritinės ir strateginės infrastruktūros objektų aplink renginio vietą įsivertinimą vidiniam planavimui: elektros pastotės, geležinkelio mazgas, oro uostas, policijos, kariuomenės, energetikos, vandens, šilumos ar ryšių objektus. Ši informacija neturi būti viešinama detaliai, tačiau padeda parinkti saugesnes srautų kryptis.
- ✓ Atsarginį planą, jeigu dalis priedangų ar saugių zonų nepasiekiamos, užrakintos, užsipildžiusios arba tampa nesaugios.
- ✓ Po įvykio pildomą incidentų ir trūkumų registrą – komunikacija, srautai, durys, spūsčys, sužeistieji, klaidingi pranešimai, techninės problemos ir reikalingi pakeitimai.
- ✓ Sutartinius kanalus su renginio vietos valdytoju, apsaugos tarnyba, medicinos pagalbos teikėju ir savivaldybės kontaktiniu asmeniu, jei toks numatytas leidime ar plane.

PAVYZDINIAI TRUMPI PRANEŠIMAI

Geltona būseną: „Gautas pranešimas apie tikėtiną oro pavojų. Renginio personalas tikrina saugias kryptis. Prašome išlikti ramiais, sekti ekranus ir garsinius pranešimus.“

Raudona būseną: „Paskelbtas oro pavojus. Renginys stabdomas. Nedelsdami, bet nebėgdami judėkite į artimiausią pažymėtą priedangą arba saugią zoną. Klausykite personalo nurodymų. Nestumkite kitų ir neužstokite praėjimų.“

Jeigu judėti neįmanoma: „Jei negalite saugiai pasitraukti arba matote krentantį objektą, gulkite ant žemės ant pilvo, galvą prisidengkite rankomis, kojas sukryžiuokite. Nekilkite, kol personalas arba oficialūs pranešimai nenurodys kitaip.“

Balta būseną: „Oro pavojus atšauktas. Išeikite tik personalui nurodžius kryptį. Neskubėkite, neužstokite praėjimų, padėkite šalia esantiems žmonėms.“

MINIMALUS KONTROLINIS SĄRAŠAS ORGANIZATORIUI

- ✓ Renginio teritorijos schemoje pažymėtos priedangos, saugios zonos, medicinos punktai, informacijos punktai ir alternatyvūs maršrutai.
- ✓ Patikrintos durys, vartai, laiptai, apšvietimas, maršrutų plotis ir saugių vietų talpa.
- ✓ Parengti ir išbandyti garso, ekranų, šviesų, vėliavų ir personalo pranešimai.
- ✓ Paskirti atsakingi asmenys: valdymas, komunikacija, srutai, priedangos, technika, pagalba žmonėms su negalia, medicinos punktas.
- ✓ Personalas žino, kad ginčai sprendžiami po įvykio, o pavojaus metu vykdomi saugos nurodymai.
- ✓ Numatyta, kaip renginio metu bus nuolat sekami oficialūs kanalai ir kaip informacija bus kartojama minioje.
- ✓ Numatyti veiksmai, jei žmonės negali pasitraukti ir turi gultis ant žemės dėl netoli krentančio objekto.
- ✓ Parengtas po įvykio trūkumų fiksavimo ir sprendimų atnaujinimo procesas.

NAUDINGOS NUORODOS

Civilinės saugos portalas

Oficiali informacija apie
civilinę saugą Lietuvoje

www.lt72.lt

Vilniaus priedangų žemėlapis

Interaktyvus žemėlapis su
priedangų vietomis

<https://maps.vilnius.lt/lt/map/shared-theme?sharedId=e7078791-f09c-48c1-9950-c1cb9f2e0c5c>

Programėlė KOVAS

Vilniaus miesto civilinės saugos programėlė su
pranešimais apie ekstremalias situacijas realiu laiku

<https://vilnius.lt/savivaldybe/kovas>

Nuskaitykite QR kodus norėdami pasiekti šaltinius

PATVIRTINTA
Vilniaus miesto savivaldybės
administracijos direktoriaus
2026 m. birželio d. įsakymu Nr.

ORO PAVOJAUS REKOMENDACIJOS

UGDymo įstaigoms

ORO PAVOJAUS REKOMENDACIJOS

Perspėjimo lygiai ir pirminiai veiksmai	03
Veiksmų algoritmas ugdymo įstaigai	04
Papildomos elgesio taisyklės	05
Ugdymo įstaigos pasirengimo kontrolinis lapas	07
Objekto mini duomenys užpildymui	08
Tėvų informavimo šablonai	09
Papildomi privalomi planavimo elementai	10
Patekimo į priedangą laiko ašis	11
Priedangos ir saugios zonos ženklavimas	11
Sprendimas: likti pastate ar eiti į priedangą	12
Aplinkos rizikų įsivertinimas vidiniam planavimui	12
Stiklo dūžio prevencija ir techninių priemonių ribos	13
Papildomas komunikacijos šablonas dėl darbo / ne darbo laiko	13
Naudingos nuorodos	14

PAGRINDINĖ TAISYKLĖ

Paskelbus oro pavojų, prioritetas yra žmonių gyvybės ir sveikatos apsauga, o ne renginio tęstinumas, turto apsauga ar ginčų sprendimas. Organizatorius turi valdyti informaciją, srautus ir žmonių judėjimą taip, kad būtų išvengta panikos, spūsčių ir nevaldomo bėgimo.

PAGRINDINĖ TAISYKLĖ

saugomi visi vaikai, mokiniai, darbuotojai, lankytojai ir kiti tuo metu įstaigoje esantys asmenys; raudono pavojaus metu vaikai neperduodami tėvams. Darbo metu, kai vyksta ugdymo procesas, pirmiausia privaloma pasirūpinti ugdytinių, personalo ir įstaigoje jau esančių svečių saugumu. Pašaliniai asmenys priimami tik pagal realią laisvą talpą, atskirtą zoną ir įstaigos planą.

PERSPĖJIMO LYGIAI IR PIRMINIAI VEIKSMAI

LYGIS	REIKŠMĖ	VEIKSMAI
GELTONA Tikėtinas oro pavojus	Pavojų galinčių kelti objektų Lietuvos teritorijoje dar nėra, tačiau reikia pasirengti.	Išlikti ramiems, nusimatyti artimiausią priedangą / saugią patalpą, paruošti žmones ir stebėti oficialią informaciją.
RAUDONA Oro pavojus	Vykdomi oficialūs perspėjimo pranešimo nurodymai.	Nedelsiant vykdyti pranešimo nurodymus: judėti į priedangą; jei jos nėra ar nepasiekiamo – į saugią patalpą be langų, laikantis dviejų sienų taisyklės.
GELTONA (PO RAUDONA) Tikėtinas oro pavojus	Tikėtinas oro pavojus, tačiau pavojų galinčių kelti objektų Lietuvos teritorijoje dar nėra.	Rekomenduojama likti priedangose ar kitose saugiose vietose iki pranešimo apie pavojaus pabaigą (balto).
BALTA Oro pavojaus nėra	Pavojus atšauktas, tačiau būtina išlikti budriems.	Palikti priedangas / saugias vietas tik gavus atšaukimo pranešimą; išlikti budriems ir tęsti informacijos stebėjimą.

VEIKSMŲ ALGORITMAS UGDYMO ĮSTAIGAI

GELTONA: pasirengti

- Vadovas / pavaduotojas aktyvuoja vidinį planą ir stebi oficialius kanalus: GPIS pranešimą, LRT, KOVAS/LT72, savivaldybės informaciją.
- Nutraukiamos veiklos lauke; vaikai ir mokiniai laikomi pastato viduje, uždaromi langai.
- Paskiriamas įleidimo / srautų koordinatorius, patikrinamas numatytas įėjimas ir atskira zona atvykstantiems asmenims.
- Paskirtas darbuotojas atrakina ir paruošia priedangą / alternatyvias saugias patalpas – patikrina apšvietimą, praėjimus, avarinius išėjimus.
- Jei saugu, iš anksto užtraukiamos užuolaidos / žaliuzės ir paruošiamos parankinės priemonės langams uždengti.
- Tėvams siunčiama trumpa žinutė: vaikai prižiūrimi, atvykti jų pasiimti nereikia, laukti oficialaus pranešimo.
- Kiekvienas mokytojas suskaičiuoja vaikus / mokinius.
- Įvertinti darbo / ne darbo laiko režimą, realią talpą ir priedangos prieinamumą.
- Judėjimą į išorinę priedangą planuoti tik tada, kai patekimas faktiškai užtikrintas.

RAUDONA: slėptis

- Judama iš anksto numatytais maršrutais į priedangą arba saugią patalpą be langų; neinama į lauką.
- Jei priedanga nepasiekiamą per kelias minutes – naudojama artimiausia vidaus patalpa su tvirtomis sienomis, laikantis dviejų sienų taisyklės.
- Vengiama langų, stiklinių sienų, aktų salių, sporto salių, vestibulių ir kitų atvirų, stiklinių ar didelio tūrio patalpų.
- Atvykę tėvai, gyventojai, tiekėjai ar kiti asmenys įleidžiami per paskirtą įėjimą ir nukreipiami į atskirą saugią zoną; vaikų perdavimas nevykdomas.
- Kiekvienas mokytojas suskaičiuoja vaikus / mokinius ir praneša atsakingam asmeniui.
- Telefonai naudojami tik būtinai komunikacijai; 112 skambinama tik dėl sužeidimų, tiesioginės grėsmės, įtartinio objekto ar reikalingos skubios pagalbos.
- Neviešinami atliekami tarnybų veiksmai ir neplatinami vaizdai, susiję su karine technika, dronais, priedanga ir kt.
- Jei priedanga nėra pasiekiamą maždaug per 4 min. arba nėra užtikrintai prieinama, naudojamos pastato saugios zonos pagal dviejų sienų taisyklę.
- Darbo metu pašaliniai asmenys nukreipiami tik į atskirą zoną, jeigu ji numatyta ir nėra užpildyta.

VEIKSMŲ ALGORITMAS UGDYMO ĮSTAIGAI

BALTA: grįžti

- Iš priedangos išeinama tik gavus oficialų atšaukimo pranešimą, o ne pagal gandus ar socialinius tinklus.
- Grupės grįžta etapais, dar kartą suskaičiuojami vaikai, patikrinama, ar nėra sužeistų ar sunerimusių.
- Tėvams siunčiama atšaukimo žinutė ir informacija apie tolesnį ugdymo procesą / pasiėmimo tvarką.
- Atvykę asmenys išleidžiami organizuotai, kai koridoriai ir išėjimai saugūs; registruojami incidentai.
- Vadovas užfiksuoja laikus, problemas ir sprendimus; peržiūrimi raktai, maršrutai, talpa, ryšys, tėvų informavimas.
- Po įvykio fiksuoti patekimo, talpos, ženklavimo ir darbo / ne darbo laiko organizavimo trūkumus.

PAPILDOMOS ELGESIO TAISYKLĖS

Nedaryti pavojaus metu

- Nesiųsti vaikų / mokinių į lauką, namo ar pas tėvus, kol galioja perspėjimas.
- Nekviesti tėvų atvykti į įstaigą geltono ir raudono pavojaus metu – tai didina riziką ir apkrauna kelius.
- Nelaikyti atvykusių žmonių prie durų ar lauke: jeigu reali talpa ir atskira zona leidžia, nukreipti į saugią zoną; jeigu patalpos užpildytos, nurodyti artimiausią alternatyvią vietą.
- Raudono pavojaus metu neiti prie langų jų dengti; langus dengti tik iš anksto arba kai tai saugu.
- Neplatinti socialiniuose tinkluose dronų, karinių orlaivių, tarnybų veiksmų ar vaikų slėpimosi vietos vaizdų.
- Neskambinti 112 dėl informacijos ar pasitikslinimo; 112 naudoti tik skubiai pagalbai.
- Neperpildyti priedangų ir neužgriozdinti evakuacijos kelių, durų, laiptinių, prieigų prie gesintuvų, elektros skydinių ar ventiliacijos angų.
- Darbo metu nenukreipti pašalinių asmenų per ugdytinių zonas ir nenaudoti ugdymo erdvių, jei tai mažina ugdytinių saugumą.

PAPILDOMOS ELGESIO TAISYKLĖS

Atvykstantys asmenys: įleidimas

- Iš anksto paskirkite atsakingus asmenis: vienas koordinuoja duris / ryšį, kitas nukreipia srautą koridoriuje. Darbuotojas neturi likti vienas prie įėjimo.
- Įėjimas turi būti aiškiai nurodytas plane; jei įstaiga naudojama kaip priedanga, jo negalima užrakinti taip, kad pavojaus metu žmonės liktų lauke.
- Raudono pavojaus metu prioritetas – gyvybės apsauga: įleisti ir vesti į saugią zoną, registruoti jau viduje. Minimaliai fiksuoti žmonių skaičių, o vardus / kontaktus – tik kai tai saugu.
- Tėvams, atvykusiems pavojaus metu, paaiškinti: vaikas lieka su klase / grupe iki pavojaus atšaukimo; perdavimas vykdomas tik po baltos būsenos pagal įstaigos pasiėmimo tvarką.
- Pašaliniams asmenims neskirti judėti po ugdymo erdves; saugioje patalpoje atskirti sektorius: vaikai su mokytojais, atvykę asmenys – atskirai, jei leidžia talpa.
- Ne darbo metu, kai įstaiga numatyta kaip prieinama priedanga ir yra budintis personalas, patekimas į patalpas užtikrinamas su budinčio personalo pagalba.
- Jeigu nėra budinčio personalo ar nuotolinio atidarymo, pastato / teritorijos prieigose nurodoma patekimo laiko ašis ir patekimo numeris.

Langų uždengimas parankinėmis priemonėmis

- Pagrindinę saugią patalpą rinkitės be langų; langų dengimas taikomas tik patalpoms, kurių kitaip naudoti neišeina, koridorių stiklinėms pertvaroms ar rūšio langeliams.
- Priemonės paruoškite iš anksto: plati lipni juosta, plėvelė, kartonas, faneros / OSB lakštai, sporto čiužiniai ar kilimėliai, stori audiniai, smėlio maišai rūšio langeliams.
- Tvirtinkite taip, kad priemonės nekristų ant žmonių. Sunkius daiktus remkite tik stabiliai; neapkraukite durų, praėjimų, elektros skydinių, gesintuvų, ventiliacijos angų.
- Per pratybas sužymėkite, kurie langai dengiami pirmiausia ir kur laikomas rinkinys. Raudono pavojaus metu darbų prie langų nevykdykite – žmones patraukite nuo stiklo.
- Po įvykio patikrinkite, ar nėra stiklo šukių, pažeistų rėmų, atšokusių tvirtinimų; neleiskite vaikams grįžti į zoną, kol ji neapžiūrėta.
- Paprastos priemonės mažina stiklo dūžio / šukių sklaidimo riziką, tačiau neapsaugo nuo skeveldrų ar smūgio bangos. Prioritetas – patalpos be langų, apatiniai aukštai arba rūšio zonos.

UGDYMO ĮSTAIGOS PASIRENGIMO KONTROLINIS LAPAS

Šis lapas skirtas vadovui, pavaduotojui ūkiui, grupių / klasių vadovams ir administracijai. Jį verta laikyti kartu su objekto planu ir atsakingų asmenų kontaktais.

Vaidmuo	Ką privalo žinoti / turėti	Veiksmas pavojaus metu
Įstaigos vadovas / budintis administracijos narys	Veiksmų planas, ryšio kanalai, priedangos ir alternatyvių patalpų schema, atsakingų asmenų sąrašas.	Aktyvuoja planą, priima sprendimus, stebi oficialią informaciją, koordinuoja pranešimus savivaldybei ir tėvams.
Mokytojas / auklėtojas	Grupės / klasės sąrašas, vaikų sveikatos poreikiai, maršrutas iki saugios vietos, pagalbinko vardas.	Veda grupę, palaiko ramybę, suskaičiuoja vaikus, praneša apie trūkstamus ar sužeistus.
Ūkio / saugos darbuotojas	Raktai, durų/vartelių atidarymo tvarka, apšvietimas, avariniai išėjimai, pirmosios pagalbos ir vandens vietos.	Atidaro priedangą, pašalina kliūtis, nukreipia srautus, padeda judėjimo sunkumų turintiems asmenims.
Komunikacijos / raštinės darbuotojas	Paruošti tėvų žinučių šablonai, el. dienyno, SMS ar kito kanalo naudojimo tvarka.	Siunčia tik patvirtintą trumpą žinutę; nekviečia tėvų atvykti pavojaus metu; neplatina nepatikrintos informacijos.
Įleidimo / srautų koordinatorius	Paskirtas pagrindinis ir alternatyvus įėjimas, atvykstančių asmenų zona, minimalios apskaitos lapas, ryšys su vadovu / būdinčiuoju.	Įleidžia ir nukreipia atvykusius asmenis į saugią zoną; nestabdo slėpimosi dėl registracijos; apie grėsmingą elgesį ar įtartiną daiktą praneša 112 / vadovui.
Budintis personalas / apsaugos darbuotojas ne darbo metu	Priedangos atidarymo numeris, raktai / nuotolinis atidarymas, fizinės apsaugos tvarka, atsakingo asmens kontaktai.	Atidaro patalpas, padeda patekti į priedangą, kontroliuoja srautą ir, jei patekimas neužtikrinamas, nukreipia į artimiausią alternatyvą.
Pastato plano ir aplinkos rizikų atsakingas asmuo	Saugios zonos, priedangos maršrutai, kritinės / strateginės infrastruktūros objektai iki 1 km, ženklinimo schema.	Atnaujinama vidinio planavimo informaciją, žymi pavojingesnes kryptis ir užtikrina, kad viešai nebūtų platinami jautrūs rizikos objektų sąrašai.

OBJEKTO MINI DUOMENYS UŽPILDYMOI

Pagrindinė priedanga / saugi patalpa:

.....

Alternatyvi saugi patalpa, jei priedanga nepasiekiamo:

.....

Maršrutai: klasės / grupės -> saugi vieta:

.....

Vaikai / darbuotojai, kuriems būtina pagalba judant:

.....

Raktai / prieigos taškai / atsakingas asmuo:

.....

Ryšio kanalai: el. dienynas, SMS, Teams, radijas, atsarginis telefonas:

.....

Atvykstančių asmenų įėjimas / alternatyvus įėjimas:

.....

Atvykstančių asmenų saugi zona / sektorius:

.....

Parankinės priemonės langams / jų laikymo vieta:

.....

Atsakingas už langų dengimo priemonių paruošimą:

.....

Darbo metu: reali priedangos / saugios zonos talpa ugdytiniais, personalui ir įstaigoje esantiems svečiams:

.....

Ne darbo metu: ar yra budintis personalas / fizinė apsauga / patekimo kontrolė:

.....

Patekimo į priedangą laiko aşis pagal faktą:

.....

Priedangos atidarymo telefono numeris:

.....

Nuotolinis atidarymas: yra / nėra; atsakingas asmuo:

.....

Išorinė priedanga pasiekiamo per apie 4 min.: taip / ne; maršrutai:

.....

Kritinės ir strateginės infrastruktūros objektai iki 1 km, vidiniam planavimui:

.....

PRIEDANGOS ir SAUGIOS ZONOS ženklinimo vietos pastate / teritorijoje:

.....

TĖVŲ INFORMAVIMO ŠABLONAI

GELTONA

Gavome įspėjimą apie tikėtiną oro pavojų. Vaikai yra pastate ir prižiūrimi. Ruošiame saugias patalpas ir įleidimo tvarką, sekame oficialią informaciją. Prašome neatvykti pasiimti vaikų, kol nepateiksime atskiro pranešimo.

RAUDONA

Paskelbtas oro pavojus. Vaikai ir darbuotojai perkelti į priedangą / saugią patalpą. Pavojaus metu vaikų neišleidžiame ir neperduodame. Atvykę asmenys įleidžiami į saugią zoną, bet vaikų perdavimas vykdomas tik pavojui pasibaigus. Apie atšaukimą informuosime atskirai.

BALTA

Oro pavojus atšauktas. Vaikai grįžta į įprastą veiklą / organizuojamas įprastas pasiėmimas. Prašome laikytis įstaigos darbuotojų nurodymų dėl išėjimo ir vaikų perdavimo tvarkos.

Po kiekvieno įvykio ar pratybų:

per 24 val. aptarkite, kas veikė ir kas strigo; atnaujinkite maršrutus, raktų/prieigos tvarką, įleidimo punktą, atvykusių asmenų zoną, talpos skaičiavimą, langų dengimo priemonių rinkinį, pagalbos vaikams su negalia sąrašą ir tėvų žinučių šablonus.

PAPILDOMI PRIVALOMI PLANAVIMO ELEMENTAI

Šie papildymai taikomi kartu su pirmiau pateikta atmintine ir įstaigos vidaus civilinės saugos / ekstremaliųjų situacijų valdymo dokumentais. Nauji elementai įgyvendinami pagal faktines pastato ir teritorijos sąlygas.

Darbo ir ne darbo laiko algoritmas

Situacija		
Darbo metu, vyksta ugdymo procesas	Pirmiausia užtikrinamas ugdytinių, personalo ir įstaigoje esančių svečių saugumas. Realioji talpa skaičiuojama nuo tuo metu esančių asmenų skaičiaus.	Pašaliniai asmenys priimami tik jeigu yra laisva talpa ir atskira zona. Jeigu talpos nėra, nurodoma artimiausia alternatyvi saugi vieta.
Darbo metu, ugdymo procesas nevyksta arba pastatas dalinai užimtas	Nustatoma, kas yra pastate, kokios patalpos prieinamos ir kas atsakingas už įleidimą / srautų valdymą.	Saugomi pastate esantys asmenys; išorės asmenys priimami pagal realią laisvą talpą, neperpildant priedangos ir neužblokuojant evakuacijos kelių.
Ne darbo metu, yra budintis personalas	Priedangos atidarymo tvarka, raktai, budinčio darbuotojo veiksmai, fizinė patalpų apsauga, patekimo kontrolė ir priedangos atidarymo telefono numeris.	Budintis personalas atidaro numatytą patekimą, nukreipia žmones į priedangą / saugią zoną ir užtikrina, kad būtų saugomi evakuacijos keliai.
Ne darbo metu, yra nuotolinis atidarymas	Nuotolinio atidarymo atsakingas asmuo, ryšio kanalas, atidarymo laikas ir atsarginė procedūra, jeigu sistema neveikia.	Patekimas atveriamas pagal numatytą procedūrą; prieigose pateikiama aiški informacija, kaip kreiptis dėl atidarymo.
Ne darbo metu, nėra budinčio personalo ir nėra nuotolinio atidarymo	Prie pastato / teritorijos prieigų privaloma nurodyti faktinę patekimo laiko ašį, patekimo numerį ir artimiausią alternatyvią priedangą / saugią vietą.	Gyventojai neturi laukti nežinomą laiką prie uždaro pastato; jie nukreipiami į artimiausią realiai prieinamą saugią vietą.

PATEKIMO Į PRIEDANGĄ LAIKO AŠIS

Pastato / teritorijos prieigose privaloma pateikti informaciją pagal faktą. Jeigu faktinis pateikimas nėra nedelsiamas, tai aiškiai nurodoma, kad gyventojai galėtų rinktis artimiausią realiai prieinamą saugią vietą.

Priedanga darbo metu:

Prieinama nedelsiant / per ___ min.

Ne darbo metu, kai yra budintis personalas:

Pateikimas galimas per ___ min. su budinčio personalo pagalba.

Priedangos atidarymo telefono numeris:

+370 _____

Atsakingas asmuo atvyksta:

Per ___ min. nuo pranešimo / skambučio.

Nuotolinis atidarymas:

Yra / nėra. Jeigu yra – nurodyti veikimo tvarką.

Budinčio personalo nėra:

Nurodyti: „naudotis artimiausia alternatyvia priedanga / saugia vieta“ ir pateikti kryptį / adresą.

Artimiausia alternatyvi priedanga / saugi vieta:

Adresas / kryptis / preliminarus pasiekimo laikas: _____

PRIEDANGOS IR SAUGIOS ZONOS ŽENKLINIMAS

Pastato viduje turi būti pažymėti patekimo maršrutai į priedangą ir, jei tokia yra, saugią zoną pagal dviejų sienų taisyklę.

Rekomenduojama naudoti vizualiai aiškų ženklinimą: **geltonas maršrutas** ir rodyklės į priedangą, **žalias maršrutas** ir rodyklės į saugią zoną.

Ant grindų gali būti pažymėti dviejų spalvų koridoriai: **geltonas** – kelias į priedangą, **žalias** – kelias į saugią zoną.

Ženkilai neturi klaidinti: „PRIEDANGA“ žymima tik ten, kur patalpa numatyta kaip priedanga; „SAUGI ZONA“ – kai patalpa naudojama kaip artimiausia laikina saugi vieta pagal dviejų sienų taisyklę.

Patekimo į priedangą
krypties žymėjimo pavyzdys

Patekimo į saugią zoną
krypties žymėjimo pavyzdys

SPRENDIMAS: LIKTI PASTATE AR EITI Į PRIEDANGĄ

4 min. kriterijus yra rekomendacinis planavimo kriterijus, o ne leidimas improvizuoti raudono pavojaus metu. Jis taikomas tik tada, kai maršrutas yra iš anksto išbandytas ir priedangos prieinamumas faktiškai užtikrintas.

Judama į išorinę priedangą, kai tenkinamos visos sąlygos

- Priedanga pasiekama maždaug per 4 min. nuo raudono pavojaus signalo paskelbimo.
- Yra 100 proc. žinomas patekimas: turimas raktas, budintis personalas, nuotolinis atidarymas arba rašytinis susitarimas su objekto valdytoju.
- Maršrutas išbandytas pratybų metu ir pritaikytas vaikų amžiui bei judėjimo sunkumų turintiems asmenims.
- Judėjimas lauke nėra pavojingesnis už likimą pastate.

Naudojamos esamos saugios patalpos, kai bent viena sąlyga netenkinama

- Priedanga toliau nei maždaug 4 min. arba nežinoma, ar ji bus atidaryta.
- Nėra rakto, budinčio personalo, nuotolinio atidarymo ar rašytinio susitarimo.
- Maršrutas veda per atviras erdves, prie didelių stiklinių fasadų ar link galimai pavojingesnės krypties.
- Grupėje yra vaikų, kuriems judėjimas užtruktų ilgiau arba sukeltų papildomą riziką.

APLINKOS RIZIKŲ ĮSIVERTINIMAS VIDINIAM PLANAVIMUI

Šis vertinimas skirtas tik komunikacijai ir veiksams planuoti įstaigos viduje; jautrūs objektų sąrašai neturi būti viešai platinami tėvams, gyventojams ar socialiniuose tinkluose.

Įstaiga privalo įsivertinti iki 1 km atstumu esančius kritinės ir strateginės infrastruktūros objektus: elektros pastotes, vandens valymo ar tiekimo stotis, šilumos gamyklas / katilines, geležinkelio stotis ir kitus transporto mazgus, oro uostus, policijos ar kariuomenės pastatus, ryšių ar kitus svarbius infrastruktūros objektus. Vilniaus įstaigoms elektros pastovių sluoksnių galima pasitikrinti per vilnius.lt → Žemėlapiai → Civilinės saugos žemėlapiai → Pridėti sluoksnius → Elektros pastotės.

Įsivertinus šiuos taškus galima planuoti, kuri pastato pusė ar kryptis lauke galėtų būti pavojingesnė, ir koreguoti maršrutus, saugių zonų parinkimą bei pranešimų turinį. Šis vertinimas nėra atakos prognozė ir neapsaugo nuo atsitiktinių, klaidingai nukreiptų ar neprognozuojamų smūgių.

STIKLO DŪŽIO PREVENCIJA IR TECHNINIŲ PRIEMONIŲ RIBOS

Tinka stiklo dūžio / šukių sklaidimo mažinimui

- Stiklą sulaikanti apsauginė plėvelė.
- Nuleidžiamos arba sulankstomos žaliuzės.
- Užolaidos, žaliuzės, kartonas, fanera / OSB ar kitos iš anksto paruoštos parankinės priemonės, kai jos tvirtinamos stabiliai ir neužblokuoja evakuacijos kelių.
- Žmonių perkėlimas toliau nuo langų į apatinius aukštus, rūšio zonas ar vidaus patalpas be langų.

Nėra apsauga nuo skeveldrų ar smūgio bangos

- Paprastos langų dengimo priemonės nesuteikia apsaugos nuo skeveldrų, smūgio bangos, konstrukcijų pažeidimo ar griūties.
- Jeigu reikalinga konstrukcinė ar balistinė apsauga, ji turi būti projektuojama ir vertinama specialistų.
- Raudono pavojaus metu prie langų darbai nevykdomi; pirmas veiksmas – patraukti žmones nuo stiklo.

PAPILDOMAS KOMUNIKACIJOS ŠABLONAS DĖL DARBO / NE DARBO LAIKO

DARBO METU: Paskelbus oro pavojų, pirmiausia užtikrinamas ugdytinių, darbuotojų ir įstaigoje esančių svečių saugumas. Pašaliniai asmenys priimami tik pagal realią priedangos / saugios zonos talpą ir įstaigos planą. Prašome nevykti į įstaigą, kol nebus pateikta atskira informacija.

NE DARBO METU: Jeigu įstaigos priedanga numatyta kaip prieinama gyventojams, patekimas organizuojamas pagal prieigose nurodytą laiko ašį ir priedangos atidarymo numerį. Jeigu patekimas nėra užtikrintas nedelsiant, rinkitės artimiausią realiai prieinamą saugią vietą.

NAUDINGOS NUORODOS

Civilinės saugos portalas

Oficiali informacija apie
civilinę saugą Lietuvoje

www.lt72.lt

Vilniaus priedangų žemėlapis

Interaktyvus žemėlapis su
priedangų vietomis

<https://maps.vilnius.lt/lt/map/shared-theme?sharedId=e7078791-f09c-48c1-9950-c1cb9f2e0c5c>

Programėlė KOVAS

Vilniaus miesto civilinės saugos programėlė su
pranešimais apie ekstremalias situacijas realiu laiku

<https://vilnius.lt/savivaldybe/kovas>

Nuskaitykite QR kodus norėdami pasiekti šaltinius

ORO PAVOJAUS REKOMENDACIJOS

ŪKIO SUBJEKTAMS

ORO PAVOJAUS REKOMENDACIJOS

Perspėjimo lygiai ir pirminiai veiksmai	04
Veiksmai pagal perspėjimo lygius	05
Darbo ir ne darbo laiko algoritmas	05
Visą parą būtinųjų paslaugų užtikrinimas	06
Priedangos ir saugios patalpos pasirinkimo principai	06
Prieigos kontrolė ir patalpų atvėrimas	07
Gyventojų, lankytojų ir išorės asmenų priėmimas	08
Pagalba žmonėms su negalia ar ribotu judumu	08
Srautų reguliavimas ir atsakingi asmenys	09
Stiklo rizikos ir patalpų apsaugos priemonės	09
Transporto veiksmų algoritmas	10
Kritinės infrastruktūros ir aplinkos rizikų įsivertinimas	10
Pavojingi gamybiniai ir technologiniai procesai	11
Bendros rekomendacijos priedangoje ar saugioje patalpoje	11
Kas draudžiama ir ko nedaryti / Ženklinimas	12
Priedangos ir saugios zonos ženklinimas	12
Rekomenduojamas pasirengimo paketas	13
Komunikacijos šablonai / Pratybės	14
Po įvykio fiksuojami duomenys	15
Naudingos nuorodos	16

PAGRINDINĖ TAISYKLĖ

Prioritetas – žmonių gyvybės ir sveikatos apsauga. Ūkio subjektas privalo iš anksto numatyti veiksmų algoritmus ne tik darbuotojams, bet ir lankytojams, klientams, paslaugų gavėjams, rangovams, tiekėjams, vairuotojams, kurjeriams, nuomininkams, renginio dalyviams ir kitiems objekte ar šalia objekto esantiems asmenims apsaugoti.

Oro pavojaus metu ginčai dėl patekimo, paslaugų teikimo, nepatogumų, žalos ar atsakomybės nesprendžiami vietoje. Visi asmenys vykdo atsakingų darbuotojų nurodymus, o pastabos ir skundai fiksuojami po įvykio.

Šios rekomendacijos taikomos visiems Vilniaus miesto ūkio subjektams, kitoms įstaigoms (išskyrus švietimo) ir veiklos vykdytojams (toliau - Ūkio subjektai). Bendroji dalis taikoma visiems objektams, o papildomos nuostatos privalo būti numatytos, kai objekte vykdomi gamybos, sandėliavimo, logistikos procesai, sveikatos, socialinės ar globos paslaugos, visą parą veikiančios būtinosios paslaugos arba veikla yra susijusi su kritine infrastruktūra.

Dokumentas gali būti naudojamas kaip viešinama atmintinė darbuotojams ir lankytojams bei kaip pagrindas vidaus veiksmų planui, kuriame detalizuojami atsakingi asmenys, patekimo į patalpas mechanizmai, rizikos kryptys ir patalpų atvėrimo procedūros.

LYGIS	REIKŠMĖ	VEIKSMAI
GELTONA Tikėtinas oro pavojus	Pavojų galinčių kelti objektų Lietuvos teritorijoje dar nėra, tačiau reikia pasirengti.	Patikrinami atsakingi asmenys, priedangos / saugių patalpų prieinamumas, durų atvėrimo galimybės, ryšys su darbuotojais, lankytojų informavimo priemonės ir transporto instrukcijos.
RAUDONA Oro pavojus	Vykdomi oficialūs perspėjimo pranešimo nurodymai.	Aktyvuojamas veiksmų planas. Darbuotojai, lankytojai ir kiti objekte esantys asmenys nukreipiami į priedangą arba saugią patalpą. Neesminės paslaugos ir procesai stabdomi tik pagal saugaus stabdymo tvarką.
GELTONA (PO RAUDONA) Tikėtinas oro pavojus	Tikėtinas oro pavojus, tačiau pavojų galinčių kelti objektų Lietuvos teritorijoje dar nėra.	Rekomenduojama likti priedangose ar kitose saugiose vietose iki pranešimo apie pavojaus pabaigą (balto).
BALTA Oro pavojaus nėra	Pavojus atšauktas, tačiau būtina išlikti budriems.	Iš priedangos ar saugios patalpos išeinama tik gavus oficialų pranešimą arba atsakingo asmens nurodymą. Tikrinama, ar galima saugiai atnaujinti veiklą, fiksuojami trūkumai.

VEIKSMAI PAGAL PERSPĖJIMO LYGIUS

Geltona – pasirengimas

- Patikrinti, ar veikia informavimo kanalai.
- Patikrinti, kas atidaro priedangą, požeminę automobilių aikštelę, rūšį ar saugią patalpą.
- Parengti apsaugos, registratūros, pamainos vadovo ir transporto darbuotojų instrukcijas.
- Paruošti pagalbos negalią turintiems asmenims algoritmą.
- Iš anksto įspėti lankytojus ir nuomininkus apie galimus veiksmus.

Raudona – veikiama nedelsiant

- Nutraukti nebūtiną aptarnavimą ir nukreipti žmones į pažymėtas saugias vietas.
- Nesustabdyti pavojingų procesų savavališkai – vykdyti saugaus stabdymo procedūrą.
- Užtikrinti priedangos / saugios patalpos atvėrimą, srautų reguliavimą ir talpos kontrolę.
- Visą parą (24/7) būtinosios funkcijos perkeliamos į saugią vietą arba tęsiamos apsaugotoje darbo vietoje.

Balta – veiklos atnaujinimas

- Išeiti iš patalpų tik gavus oficialų pavojaus atšaukimą arba atsakingo asmens nurodymą.
- Patikrinti darbuotojų ir lankytojų būklę, patalpų saugumą, išėjimus, sistemas.
- Fiksuoti problemas: kas neatsidare, kas buvo perpildyta, kur trūko ryšio, kokios pagalbos reikėjo.
- Veikla atnaujinama tik įvertinus riziką.

DARBO IR NE DARBO LAIKO ALGORITMAS

SITUACIJA	PRIVALOMA NUMATYTI
Darbo metu, kai objekte yra darbuotojų, lankytojų ar paslaugų gavėjų	Vadovaujamas vidaus planu. Pirmiausia užtikrinama objekte esančių darbuotojų, lankytojų, klientų, paslaugų gavėjų, rangovų ir kitų asmenų apsauga. Atsakingi asmenys atveria pažymėtas patalpas, reguliuoja srautus ir nukreipia žmones į priedangą arba saugią patalpą.
Darbo metu, kai patalpos pažymėtos priedangos ženklų ir atvyksta gyventojai iš išorės	Gyventojams atveriamos tik priedangos ženklų pažymėtos patalpos pagal nustatytą tvarką. Į riboto patekimo, gamybinės, serverinės, techninės, sandėliavimo ar pavojingų procesų zonas asmenys nevedami, jei jos nėra numatytos kaip priedanga.
Ne darbo metu, kai yra budintis personalas, apsauga arba pamainos darbuotojai	Patekimas į priedangą ar saugią patalpą turi būti įmanomas budinčio personalo, apsaugos tarnybos ar pamainos atsakingo asmens pagalba. Kartu turi būti užtikrinta fizinė patalpų apsauga ir patekimo kontrolė.
Ne darbo metu, kai budinčio personalo nėra	Prie pastato ar teritorijos prieigų turi būti nurodyta faktinė prieinamumo informacija: ar patalpos atidaromos nuotoliniu būdu, per kiek laiko atvyksta atsakingas asmuo, arba kokia artimiausia veikianti ir suderinta alternatyvi priedanga.
Kai objektas nebeturi galimybės priimti papildomų asmenų	Pasiekus saugią talpos ribą, atvykstantys asmenys nukreipiami į kitą artimiausią suderintą saugią vietą. Priedanga ar saugi patalpa neperpildoma taip, kad būtų užblokuoti evakuacijos keliai, durys, laiptinės, priešgaisrinės durys ar inžinierinių sistemų prieigos.

PRAKTINIS KRITERIJUS

Jeigu raudono pavojaus metu priedanga yra pasiekama per kelias minutes, kelias iki jos yra saugus, o ūkio subjektas yra įsitikinęs, kad priedanga bus prieinama, asmenys nukreipiami į priedangą. Prieinamumas laikomas patikimu, kai yra bent vienas elementas: turimas raktas, yra budintis darbuotojas, nuotolinis atrakinimas, rašytinis susitarimas su objekto valdytoju ir iš anksto išbandytas patekimo maršrutas.

Jeigu priedanga nėra pasiekama per kelias minutes arba nėra žinoma, kad ji bus atidaryta, naudojamos esamos saugios patalpos pagal dviejų sienų taisyklę.

VISĄ PARĄ (24/7) BŪTINŲJŲ PASLAUGŲ UŽTIKRINIMAS

Jeigu ūkio subjektas visą parą (24/7) teikia būtinąją paslaugą, kurios negalima nutraukti oro pavojaus metu, darbuotojo darbo vieta turi būti suplanuota taip, kad darbuotojas galėtų tęsti būtinąsias funkcijas iš priedangos arba kitos saugios patalpos. Jeigu darbo vietos perkelti neįmanoma, ji turi būti papildomai apsaugota nuo oro pavojaus rizikų.

- Būtinosioms funkcijoms priskiriama: šilumos, vandens, elektros, dujų tiekimo valdymas; dispečerinės; apsaugos postai; būtinoji sveikatos pagalba ir tęsiamos operacijos; būtinoji socialinė ar globos pagalba; ryšių, IT ir duomenų centrų priežiūra; transporto, logistikos ar infrastruktūros valdymas; kitos funkcijos pagal savivaldybės ar valstybės institucijų nurodymus.
- 24/7 funkcijoms iš anksto įvertinama, ar priedangoje / saugioje patalpoje veikia ryšys, elektros tiekimas ar rezervinis maitinimas, kompiuterinė, dispečerinė, telefono ar radijo ryšio įranga, prieiga prie būtinų informacinių sistemų ir alternatyvi darbo vieta.
- Plane turi būti nurodyta, kiek laiko darbuotojas gali saugiai dirbti tokioje patalpoje ir kas jį pavaduoja, jeigu darbuotojas negali palikti posto arba negali tęsti funkcijos.
- Darbo vieta, kurios neįmanoma perkelti, turi būti apsaugoma organizacinėmis ir techninėmis priemonėmis: langų rizikos mažinimu, tvirtesne vieta patalpoje, ryšio dubliavimu, avariniu apšvietimu, atsarginiu maitinimu ir aiškia atsitraukimo tvarka.

PRIEDANGOS IR SAUGIOS PATALPOS PASIRINKIMO PRINCIPAI

PRIORITETAS	TINKAMOS VIETOS	PASTABOS
1	Specialiuoju ženklų pažymėta artimiausia priedanga.	Naudojama pagal artumo ir prieinamumo principą, ne pagal patogumo ar pasirinkimo principą.
2	Požeminė automobilių stovėjimo aikštelė, požeminis garažas, rūsys.	Ypač tinkama trumpalaikiam pasislėpimui, jeigu patalpa prieinama ir neužgriozdinta.
3	Apatinių aukštų vidaus patalpos be langų, laikantis dviejų sienų taisyklės.	Naudojama, jeigu priedanga nepasiekiama arba nėra tikra, kad ji bus atidaryta.
4	Dauba, griovys, tunelis, požeminė pėsčiųjų perėja.	Taikoma, kai asmuo yra lauke ir šalia nėra pastatų ar priedangos.

Kiekviename objekte, net jeigu jis neturi pritaikytos priedangos, privalo būti numatytos saugios patalpos. Jos parenkamos tik apatiniuose aukštuose, rūsyje, cokoliniame aukšte arba kitose žemesnėse vidaus patalpose, kurios neturi tiesioginio sąlyčio su langais ir kurias nuo lauko skiria bent dvi sienos.

Saugia zona nelaikomi viršutinių aukštų koridoriai, patalpos su vitrininiais langais, stiklinėmis pertvaromis, atriumai, prekybos salių zonos prie fasado, lengvų konstrukcijų priestatai ir kitos vietos, kuriose yra tiesioginė stiklo, fasado ar stogo konstrukcijų rizika.

PRIEIGOS KONTROLĖ IR PATALPŲ ATVĖRIMAS

Ūkio subjektas privalo peržiūrėti prieigos kontrolės mechanizmus ir užtikrinti, kad oro pavojaus metu būtų įmanoma patekti į priedangą, požeminę automobilių aikštelę, rūšį ar kitą saugią patalpą, jeigu ji numatyta žmonių apsaugai.

- Plane turi būti nurodyta, kas atrakina patalpas, kas pavaduoja atsakingą asmenį, ar magnetinės spynos veikia be elektros, ar yra avarinio atidarymo funkcija, ar galima nuotoliniu būdu atverti duris ir ar durys neužsirakina automatiškai, kai žmonės jau viduje.
- Turi būti numatyta, kaip įleidžiami darbuotojai, lankytojai ir šalia esantys gyventojai, taip pat kaip užtikrinama fizinė patalpų apsauga po atvėrimo.
- Nepasikeitus teisinei situacijai šalyje ne darbo metu, jeigu patalpose nėra budinčio personalo arba nėra numatyta patekimo kontrolė - būtina nurodyti artimiausias saugias vietas ir patekimo į priedangą laiką.
- Jeigu atvėrimas neįmanomas nedelsiant, prie objekto turi būti nurodoma artimiausia veikianti ir suderinta alternatyvi priedanga.

INFORMACINĖS LENTELĖS PAVYZDYS PRIE PASTATO / LAIPTINĖJE

Priedanga / saugi patalpa: _____

Patekimas darbo / įprastu metu: nedelsiant / per ___ min. / tik su raktu / kodu / kortele.

Patekimas naktį / savaitgaliais: 24/7 / per ___ min. / atsakingas asmuo atvyksta per ___ min.

Nuotolinis atidarymas: yra / nėra. **Budintis personalas:** yra / nėra.

Priedangos atidarymo telefono/telefonspynės numeris:

Jeigu patekimas negalimas: naudotis artimiausia alternatyvia priedanga / saugia vieta: _____.

GYVENTOJŲ, LANKYTOJŲ IR IŠORĖS ASMENŲ PRIĖMIMAS

Ūkio subjektas, kurio patalpos pažymėtos priedangos ženklu arba oficialiai įtrauktos į priedangų sistemą, privalo užtikrinti šių pažymėtų patalpų prieinamumą gyventojams pagal nustatytą tvarką.

- Atveriamos tik pažymėtos priedangos patalpos arba objekto plane aiškiai tam numatytos zonos. Pavojingų įrenginių, gamybinių procesų, riboto patekimo, serverinės, elektros skydinės, laboratorijos ar kitos techninės zonos neatveriamos pašaliniams asmenims, jeigu jos nėra numatytos kaip priedanga.
- Priėmimas gali būti ribojamas, kai pasiekta saugi talpos riba, kyla tiesioginė grėsmė darbuotojų ar lankytojų saugumui, patalpų atvėrimas sukeltų papildomą avarinę riziką arba žmonių srautas blokuotų evakuacijos kelius.
- Objekto personalas pavojaus metu pirmiausia nukreipia žmones į saugias zonas. Ginčai dėl patekimo, aptarnavimo, patogumo ar atsakomybės sprendžiami po įvykio.

PAGALBA ŽMONĖMS SU NEGALIA AR RIBOTU JUDUMU

Ūkio subjektas privalo numatyti pagalbos algoritmą žmonėms su negalia ar ribotu judumu patekti į priedangą arba kitą saugią patalpą. Algoritmas turi apimti darbuotojus, lankytojus ir paslaugų gavėjus.

- Plane nurodoma, kas padeda konkrečioje pamainoje, ar yra liftas, pandusas, keltuvas, evakuacinė kėdė, ar galima saugiai patekti į rūšį /požeminę automobilių aikštelę.
- Jeigu rūšys ar požeminė automobilių aikštelė neprieinama, turi būti numatyta alternatyvi saugi zona apatiniame aukšte, atitinkanti dviejų sienų taisyklę.
- Pagalbos algoritmas turi apimti judėjimo, regos, klausos ir pažinimo negalią turinčius asmenis: palydėjimą, aiškią vizualinę ir žodinę informaciją, pagalbą orientuotis, ryšio ir vaistų poreikio įvertinimą.
- Negalima laikyti, kad visi asmenys savarankiškai pasieks priedangą tuo pačiu maršrutu ir per tą patį laiką.

SRAUTŲ REGULIAVIMAS IR ATSAKINGI ASMENYS

FUNKCIJA	KAS TURI BŪTI NUMATYTA VIDAUS PLANE
Patalpų atvėrimas	Atsakingas asmuo, pavaduojantis asmuo, raktai, kortelės, nuotolinis atidarymas, avarinis atidarymas.
Srautų reguliavimas	Įėjimo taškai, judėjimo kryptys, talpos stebėjimas, atskiras lankytojų nukreipimas, eilių ir grūsties valdymas.
Pagalba žmonėms su negalia	Paskirti darbuotojai, pagalbos priemonės, alternatyvios saugios zonos.
Darbuotojų ir lankytojų apskaita	Darbuotojų skaičiavimas, lankytojų nukreipimas, minimalus faktinis srautų fiksavimas nestabdant slėpimosi.
Ryšys su vadovu / dispečeriu	Kas priima sprendimus, kas perduoda informaciją pamainoms, nuomininkams, apsaugai ir transportui.
Incidentų fiksavimas po įvykio	Kas neveikė, kas buvo perpildyta, kas neatsidarė, kur kilo konfliktai, kokių priemonių reikia.
Patalpų uždarymas po pavojaus	Kada uždaroma, kas patikrina patalpas, kaip informuojami darbuotojai ir pastato valdytojas.

STIKLO RIZIKOS IR PATALPŲ APSAUGOS PRIEMONĖS

Stiklo dūžio ir šukių sklidimo mažinimo priemonės nėra priedangos pakaitalas. Jos mažina sužalojimų nuo stiklo šukių riziką, tačiau neapsaugo nuo skeveldrų, sprogimo smūgio bangos ar konstrukcinių pažeidimų.

- Stiklo dūžio / šukių sklidimo mažinimui gali būti naudojama stiklą sulaikanti apsauginė plėvelė, nuleidžiamos ar sulankstomos žaliuzės, langų uždengimo priemonės, jeigu jos netrukdo evakuacijai.
-
- Apsaugai nuo skeveldrų, smūgio bangos ar konstrukcinių pažeidimų reikalingi specialūs techniniai sprendiniai, kuriuos turi vertinti kvalifikuoti specialistai.
-
- Saugios patalpos neturi būti parenkamos prie vitrininio stiklo, fasadinių langų, stiklo pertvarų ar lengvų konstrukcijų, net jeigu jos yra patogios lankytojų srautams.

TRANSPORTO VEIKSMŲ ALGORITMAS

RAUDONO PAVOJAUS METU

Transporto priemonė neturi nutraukti kelionės važiuojamojoje dalyje ar sustoti pavojingoje vietoje. Vairuotojas, įvertinęs eismo sąlygas ir nepažeisdamas kelių eismo saugumo, važiuoja iki artimiausios sustojimui skirtos vietos, vengia sustoti šalia kritinės infrastruktūros objektų ir nukreipia keleivius ar darbuotojus į artimiausią saugią patalpą.

Raudono pavojaus metu transporto veiklą vykdančio ūkio subjektas privalo taikyti vidaus instruktaže nustatytą taisyklę: maršrutai ir sustojimai planuojami taip, kad nebūtų sustojama ar laukiama mažesniu kaip 600 m spinduliu nuo kritinės infrastruktūros objektų, didelės galios elektros pastatų, energetikos objektų, tiltų, viadukų, geležinkelio mazgų, oro uosto, karinių ar policijos objektų, jeigu tai įmanoma saugiai ir realiai įvertinus situaciją.

- Kelionė nenutraukiama staigiai ir transporto priemonė nepalieka važiuojamojoje dalyje. Sustojama tik tam skirtose vietose stovėjimo aikštelėje, įvažiavime, stotelėje ar kitoje eismui netrukdančioje vietoje.
- Taisyklė taikoma visoms transporto priemonėms: lengviesiems automobiliams, kroviniams transportui, darbuotojų vežimui, paslaugų transportui, viešajam ar sutartiniam keleivių vežimui.
- Transportą vykdančio subjektas organizuoja vairuotojų ir dispečerių instruktažą: kaip elgtis gavus pranešimą, kaip informuoti keleivius, kaip pasirinkti saugią sustojimo vietą ir kaip nukreipti asmenis į saugias patalpas.
- Pavojingų krovinių ar technologinių transporto procesų atvejais papildomai vadovaujasi specialiomis vežimo, darbo saugos ir avarijų valdymo procedūromis.

KRITINĖS INFRASTRUKTŪROS IR APLINKOS RIZIKŲ ĮSIVERTINIMAS

Ūkio subjektas privalo vidaus planavimui įsivertinti kritinės ir strateginės infrastruktūros objektus, esančius iki 1 km atstumu nuo objekto. Šis vertinimas padeda planuoti saugesnes judėjimo kryptis, patalpų parinkimą, transporto sustojimo vietas, lankytojų nukreipimą ir komunikaciją darbuotojams.

- Vertinami objektai: elektros pastotės, vandens valymo ar tiekimo stotys, šilumos gamyklos, energetikos objektai, geležinkelio stotys ir mazgai, oro uostai, policijos, kariuomenės ar kiti valstybės institucijų objektai, dideli transporto ar ryšių infrastruktūros mazgai.
- Vilniaus mieste elektros pastatų ir kitos civilinės saugos informacijos sluoksnius galima tikrinti per vilnius.lt → žemėlapiai → civilinės saugos žemėlapiai → pridėti sluoksnius.
- Įsivertinus rizikos objektus, nustatomos galimai pavojingesnės pastato pusės, įėjimai, vitrininio stiklo zonos, lauko susibūrimo vietos, transporto sustojimo vietos ir darbuotojų judėjimo maršrutai.
- Šis vertinimas neleidžia patikimai prognozuoti visų pavojų. Atsitiktiniai, nukrypti ar neprognozuojami objektai gali kelti riziką bet kuria kryptimi.
- Viešinant informaciją darbuotojams, lankytojams ar nuomininkams nurodomos praktinės elgsenos kryptys ir saugios zonos. Detalūs jautrių objektų sąrašai, apsaugos sistemų schemos ir pažeidžiamumo vertinimai turi būti naudojami atsakingai pagal vidaus informacijos apsaugos taisykles.

PAVOJINGI GAMYBINIAI IR TECHNOLOGINIAI PROCESAI

Ūkio subjektai, kurių veikloje yra pavojingos cheminės medžiagos, slėginiai indai, degios medžiagos, sandėliai, šaldymo sistemos, gamybinės linijos, aukštos įtampos įrenginiai, laboratorijos, kėlimo mechanizmai ar automatizuotos linijos, privalo turėti atskirą saugaus proceso stabdymo arba tęstinumo tvarką.

- Vidaus plane turi būti nurodyta, kas gali būti stabdoma nedelsiant, kas nestabdoma, kokia yra saugaus perjungimo seka ir kas priima sprendimą.
- Darbuotojai, kurie negali iš karto palikti posto, turi turėti apsaugotą darbo vietą, ryšį su vadovu ir aiškų atsitraukimo maršrutą.
- Pavojingos zonos neturi būti naudojamos gyventojams, lankytojams ar rangovams slėptis, jei jos nėra specialiai įvertintos ir numatytos kaip saugios.
- Pavojaus metu draudžiama savavališkai išjungti, atjungti, perjungti ar liesti technines sistemas, jeigu tai nėra numatyta instrukcijoje.

BENDROS REKOMENDACIJOS PRIEDANGOJE AR SAUGIOJE PATALPOJE

LAIKYTIS

- Vykdyti atsakingo asmens, apsaugos, pamainos vadovo, policijos, ugniagesių ar kitų institucijų nurodymus.
- Judėti ramiai, padėti vaikams, vyresnių amžių ir negalią turintiems asmenims.
- Savo daiktus laikyti prie savęs, neužimti praėjimų.
- Informuoti atsakiną asmenį apie sužeidimus, panikos reakcijas, prastą savijautą ar dingusius asmenis.
- Taupyti telefono bateriją ir sekti oficialią informaciją.
- Neeskaluoti konfliktų ir nekelti reikalavimų personalui pavojaus metu.

VENGTI

- Nerūkyti, nevartoti alkoholio, neblokuoti įėjimų ir išėjimų.
- Nefilmuoti jautrių patalpų, apsaugos sistemų ar kitų žmonių be pagrindo.
- Neprisijungti prie įmonės įrangos ir neliesti techninių, elektros, serverinių, gamybinių ar apsaugos sistemų.
- Negrįžti į darbo vietą iki atskiro nurodymo.

- Neužrakinti ir neužgriozdinti priedangų, požeminių automobilių stovėjimo aikštelių, rūsių, saugių patalpų, evakuacijos kelių, laiptinių, priešgaisrinių durų ir inžinierinių sistemų prieigų.
- Neleisti formuoti grūsčių prie įėjimų, vartų, praleidimo / kontrolės vartelių ar liftų. Oro pavojaus metu žmonės turi būti nukreipiami trumpiausiu saugiu keliu.
- Neperpildyti patalpos pasiekus saugią talpos ribą. Atsakingas asmuo nukreipia žmones į kitą artimiausią veikiantį ir suderintą objektą.
- Neatverti pašaliniais asmenimis gamybinių, pavojingų, techninių, serverinių, elektros ar kitų riboto patekimo patalpų, jeigu jos nėra numatytos kaip priedanga.
- Nesiųsti darbuotojų ar lankytojų į viršutinius aukštus, stiklines erdves, atriumus, vitrininio fasado zonas ar lengvų konstrukcijų priestatus.
- Nevykdyti ginčų dėl paslaugų, patekimo, nuosavybės, žalos, klientų aptarnavimo ar darbo laiko pavojaus metu.
- Neklaidinti gyventojų apie patalpų prieinamumą. Skelbiama tik faktinė informacija: kada ir kaip patalpa atidaroma, kas atsakingas, kokia alternatyva.

PRIEDANGOS IR SAUGIOS ZONOS ŽENKLINIMAS

Pastato viduje turi būti pažymėti patekimo maršrutai į priedangą ir, jei tokia yra, saugią zoną pagal dviejų sienų taisyklę.

Rekomenduojama naudoti vizualiai aiškų ženklinį: **geltonas maršrutas** ir rodyklės į priedangą, **žalias maršrutas** ir rodyklės į saugią zoną.

Ant grindų gali būti pažymėti dviejų spalvų koridoriai: **geltonas** – kelias į priedangą, **žalias** – kelias į saugią zoną.

Ženkilai neturi klaidinti: „PRIEDANGA“ žymima tik ten, kur patalpa numatyta kaip priedanga; „SAUGI ZONA“ – kai patalpa naudojama kaip artimiausia laikina saugi vieta pagal dviejų sienų taisyklę.

Patekimo į priedangą
krypties žymėjimo pavyzdys

Patekimo į saugią zoną
krypties žymėjimo pavyzdys

REKOMENDUOJAMAS PASIRENGIMO PAKETAS

Šis paketas rekomenduojamas kaip minimalus ūkio subjekto pasirengimo rinkinys. Konkreti forma, detalumas ir atsakingi asmenys nustatomi vidaus dokumentuose.

Dokumentas / priemonė	Paskirtis
Oro pavojaus veiksmų algoritmas	Kas ką daro geltono, raudono ir balto pavojaus metu.
Priedangos / saugių patalpų planas	Kur slepiasi darbuotojai, lankytojai, klientai, nuomininkai ir kiti išorės asmenys.
Prieigos kontrolės tvarka	Kaip atidaromos durys, vartai, požeminė automobilių parkavimo aikštelė, rūšiai ir kas tai padaro.
Srautų valdymo schema	Kaip žmonės nukreipiami, kaip neperpildomos patalpos ir kaip saugomi evakuacijos keliai.
24/7 funkcijų tęstinumo planas	Kaip tęsiamos būtinosios paslaugos ir kur dirba negalintys palikti posto darbuotojai.
Pagalbos žmonėms su negalia schema	Kas ir kaip padeda patekti į saugias patalpas.
Transporto veiksmų kortelė	Kaip elgiasi vairuotojai, dispečeriai ir keleivius vežantys darbuotojai.
Po įvykio fiksavimo forma	Kas neveikė, ką reikia taisyti, kur buvo talpos, ryšio, patekimo ar konfliktų problemos.

KOMUNIKACIJOS ŠABLONAI

Gavėjas	Trumpas pranešimo pavyzdys
Darbuotojams ir lankytojams	<i>Paskelbtas oro pavojus. Visi darbuotojai ir lankytojai nedelsdami vyksta į pažymėtą priedangą arba saugią zoną. Laikykitės atsakingų darbuotojų nurodymų. Neužstatykite praėjimų ir negrįžkite į darbo vietas iki atskiro nurodymo.</i>
Nuomininkams	<i>Paskelbtas oro pavojus. Aktyvuojamas pastato veiksmų planas. Nuomininkai nukreipia savo darbuotojus ir lankytojus į pažymėtas saugias zonas, laikosi pastato valdytojo ir apsaugos nurodymų.</i>
Vairuotojams / dispečeriams	<i>Paskelbtas raudonas pavojus. Nestabdykite transporto priemonės važiuojamojoje dalyje. Važiokite iki artimiausios saugios sustojimo vietos, venkite sustojimo šalia kritinės infrastruktūros ir nukreipkite keleivius į artimiausią saugią patalpą.</i>
Po pavojaus	<i>Oro pavojus atšauktas. Išėiti iš saugių patalpų galima tik gavus atsakingo asmens nurodymą. Prašome pranešti apie sužeidimus, techninius gedimus, patekimo ar talpos problemas.</i>

PRATYBOS IR PERIODINIS PATIKRINIMAS

Rekomenduojama periodiškai patikrinti, ar pasirengimo priemonės veikia praktikoje:

- ar darbuotojai žino, kur eiti ir kas duoda nurodymus;
- ar durys, vartai, praleidimo / kontrolės vartelių, požeminės automobilio parkavimo aikštelės ir rūšiai realiai atsirakina;
- ar veikia nuotolinis atvėrimas ir avarinis atidarymas;
- ar priedanga, požeminė automobilių parkavimo aikštelė, rūšys ar saugi zona nėra užgriozdinti;
- ar į patalpas gali patekti žmonės su negalia;
- kiek laiko užtrunka pasiekti saugią zoną ar priedangą;
- ar 24/7 darbuotojai gali tęsti būtinas funkcijas iš saugios vietos;
- ar vairuotojai ir dispečeriai žino raudono pavojaus veiksmų algoritmą.

PO ĮVYKIO FIKSUOJAMI DUOMENYS

Fiksuojamas klausimas	Atsakymas / pastaba
Ar visi darbuotojai ir lankytojai pasiekė saugias patalpas?	
Ar patalpos buvo atidarytos laiku?	
Ar buvo problemų dėl magnetinių spynų, vartų, raktų, kortelių ar nuotolinio atidarymo?	
Ar saugioje patalpoje pakako vietos ir nebuvo užblokuoti evakuacijos keliai?	
Ar pagalba žmonėms su negalia buvo suteikta laiku?	
Ar kilo konfliktų, srautų, ryšio, elektros, vėdinimo ar informavimo problemų?	
Kokių priemonių reikia iki kito pavojaus?	

NAUDINGOS NUORODOS

Civilinės saugos portalas

Oficiali informacija apie
civilinę saugą Lietuvoje

www.lt72.lt

Vilniaus priedangų žemėlapis

Interaktyvus žemėlapis su
priedangų vietomis

<https://maps.vilnius.lt/lt/map/shared-theme?sharedId=e7078791-f09c-48c1-9950-c1cb9f2e0c5c>

Programėlė KOVAS

Vilniaus miesto civilinės saugos programėlė su
pranešimais apie ekstremalias situacijas realiu laiku

<https://vilnius.lt/savivaldybe/kovas>

Nuskaitykite QR kodus norėdami pasiekti šaltinius

Rekomendaciju_persiuntimas.xlsx

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

PATVIRTINTA

Vilniaus miesto savivaldybės
administracijos direktoriaus
2026 m. birželio d. įsakymu Nr.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Vilniaus miesto savivaldybė 188710061, Konstitucijos pr. 3, LT-09601, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ORO PAVOJAUS REKOMENDACIJŲ TVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-07-02 Nr. 30-1693/26
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Julius Lukošius, Finansų valdymo grupės vadovas, vykdomasis Administracijos direktoriaus funkcijas, Administracijos direktorius
Sertifikatas išduotas	JULIUS LUKOŠIUS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-07-02 11:22:04 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-07-02 11:22:12 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	SK ID Solutions EID-Q 2024E, SK ID Solutions AS EE
Sertifikato galiojimo laikas	2025-01-27 19:21:34 – 2028-01-27 19:21:33
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Vilniaus miesto savivaldybės administracija, i.k. 188710061 LT", sertifikatas galioja nuo 2024-12-18 11:49:40 iki 2027-12-18 11:49:40
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	6
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema „Avilys“, versija 3.5.91
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-07-02 11:30:30)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-07-02 11:30:31 Dokumentų valdymo sistema „Avilys“